

2017

ÅRSREDOVISNING OCH HÅLLBARHETSREDOVISNING

NYA UTMANINGAR
FÖR BASINDUSTRIN

Sid 14

SNABBAST
VÄXANDE
BRANSCHEN

Sid 11

**KRETSLOPPSODLADE
TOMATER**

Sid 23

**NORRLANDS
FONDEN**

TOPPLÅN FÖR FÖRETAG SEDAN 1961

Året som gått

2017 innehöll en hel del arrangemang för Norrlandsfonden. I november åkte vi också sedan vanligt ut på turné med konjunkturbarometern.

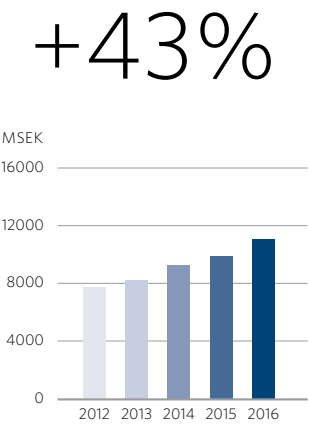
NORRLANDSFONDEN VAR huvudsponsor vid den Stora Styrelsedagen som hölls i Östersund. Vi var också sponsor till de Stora Styrelsedags-seminarier som hölls i Sundsvall, Umeå, Skellefteå och Luleå. Därför innehöll högtintressanta föreläsningar och drog till sig ett stort antal deltagare. Norrlandsfonden var också partner till det åttionde årliga eventet Åre Business Forum, i Åre. Där deltog vi i ett estradsamtal med kundföretaget Leeroy. Grundaren Per Nord och Christopher Lindfeldt från riskkapitalbolaget Zenith Venture Capital samtalade med vd Lars-Olov Söderström om den gemensamma resan med bolaget. Ett liknande framträdande gjordes även i Almedalen där vi var inbjudna för att belysa samarbetet med den Europeiska Investeringsfonden, EIF.

I november månad presenterade Norrlandsfonden den konjunkturbarometer som ges ut i samarbete med Statistiska Centralbyrån. Luleå, Skellefteå, Umeå, Östersund, Sundsvall och Gävle besöktes under två intensiva turnédagar. Därefter på ett tiotal andra orter i regionen. De norrländska riksdagsledamöterna fick också en särskild genomgång. Sedan ett stort antal år tillbaka är Norrlandsfonden partner till affärsplanetävlingen Venture Cup och Ung Företagsamhet i de fem norrlandslänen. Utöver finansiell stöttning deltar Norrlandsfondens personal i olika aktiviteter och juryarbete runt om i regionen – så även i år.

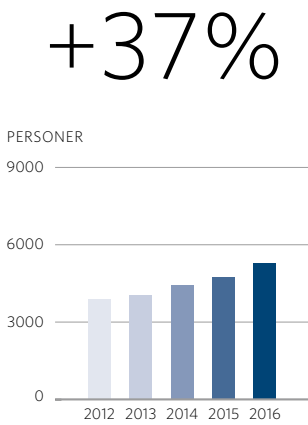
Bland alla de föreläsningar som hållits under året kan Vaskronans hållbarhetschef Anna Danell lyftas med sin inspirerande dragning om kopplingen mellan hållbarhet och lönsamhet. Umeå, Skellefteå och Östersund besöktes som ett led i Norrlandsfondens samarbete med Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) och IVA Nord. Under samma hållbarhetstema så gav Johan Kuylenstierna, chef för Stockholm Environment Institute, i Gävle en initierad inblick i hur vi kan lösa de stora miljöutmaningarna som världen står inför - och samtidigt trygga ekonomisk utveckling och välfärd.

Norrlandsfondens kunder 2017-12-31 och deras utveckling föregående femårsperiod

Förändring omsättning 2012-2016

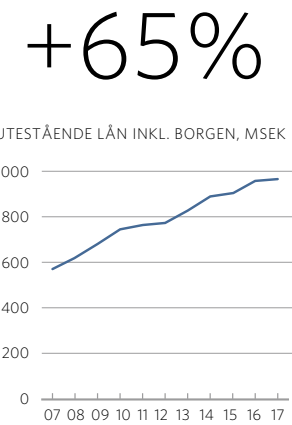

Förändring antal anställda 2012-2016

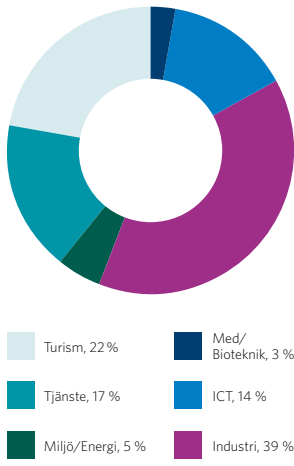

Norrlandsfondens lånestock

Tillväxt 2007-2017

Branschfördelning

Norrlandsfonden

Är en stiftelse grundad 1961 med fondkapitalet tillskjutet av LKAB och staten. Norrlandsfonden drivs affärsmässigt utan kapitaltillskott. Har eget kapital på drygt 1 miljard kronor och engagemang i 450 företag. Erbjuder lån, konvertibla skuldebrev och olika former av garantier för nyetablering, utveckling och expansion i små och medelstora företag. Är delägare i riskkapitalbolag och företagsinkubatorer. Medverkar aktivt i Ung Företagsamhet och Venture Cup. Har kontor i Luleå och Sundsvall. Har en regionalt väl förankrad styrelse och revisorer utsedda av regeringen.

Fortsatt fint förtroende

”Mest gläds jag
över möjligheten till
alla stimulerande
personliga möten”

Foto: Lennart Jönsson

Den viktigaste händelsen för Norrlandsfonden under 2017 var Riksdagens beslut i december om ett kapitaltillskott på 200 miljoner kronor. Därmed är Norrlandsfondens finansiella förmåga att svara upp emot marknadens efterfrågan på toplån säkrad för överblickbar framtid.

– För mig som styrelseordförande är det utomordentligt glädjande med detta kvitto på förtroendet från huvudmannens sida, säger Tomas Lejon, styrelseordförande.

Ett annat viktigt beslut som stärker vår möjlighet att vara en stark resurs för regionens företag är det förlängda samarbetet med den Europeiska Investeringsfonden, EIF. Med det avtal som tecknats med EIF under januari 2018 har Norrlandsfondens möjlighet till riskdelning i finansieringen av tillväxtföretag förlängts med ytterligare ett år. Det gör att vi kan fortsätta att spänna bågen i vårt toplånerbjudande, säger Lars-Olov Söderström, vd.

Till årets glädjeämnen hör en fortsatt god tillväxt hos de 450 kundföretagen både i form av ökad försäljning men också fler anställda. Norrlandsfondens ambition att aktivt söka nya kunder resulterade i att 54 procent av antalet företag som erhöll finansiering under året var för fonden helt nya kundföretag. Resultatet av en ambitiös marknadsbearbetning. Ett annat mycket glädjande resultat är att 26 procent av företagen som finansierades under 2017 var ägda eller ledda av kvinnor. En väsentlig utökning i förhållande till föregående år och i linje med styrelsens ambition, säger Tomas Lejon.

Till årets glädjeämnen hör också Norrlandsfondens finansiering med konvertibla skuldebrev. Avyttringen av konvertibla skuldebrev i det noterade medicinteknikbolaget C-Rad resulterade i en rejäl realisationsvinst som lade grunden till att Norrlandsfonden kan visa ett bra resultat för året trots det låga ränteläget under 2017.

Ja, det är mycket positivt att vi i vår utlåning med konvertibla skuldebrev kan uppnå en balans mellan risktagande och intäkter. Under de femton år som vi arbetat med konvertibla skuldebrev har det visat sig vara en bra finansieringsform för både kunder och Norrlandsfonden som finansiär, säger Lars-Olov Söderström.

Denna årsredovisning och hållbarhetsredovisning blir Lars-Olovs tjugofjärde och sista som verkställande direktör för Norrlandsfonden. Norrlandsfonden har under Lars-Olovs ledning utvecklats till en stark och respekterad aktör på den norrländska kapitalmarknaden. Norrlandsfondens kärnvärden långsiktighet, kompetens och engagemang sammanfaller mycket väl Lars-Olovs personliga insats som verkställande direktör, säger Tomas Lejon.

Jag är för egen del mycket glad över att Norrlandsfonden under min tid stärkt det egna kapitalet med över en miljard kronor, säger Lars-Olov Söderström. Detta genom kapitaltillskott vid tre skilda tillfällen om sammanlagt 700 miljoner kronor samt att rörelsen under dessa tjugofyra år genererat ett överskott på drygt 300 miljoner kronor. Ett kvitto på att vi lyckats balansera ett medvetet risktagande i lånerörelsen med en rimlig finansiell avkastning. Detta i god i samklang med Norrlandsfondens uppdrag, fortsätter Lars-Olov.

Jag gläds också över tjugofyra år av obruten tillväxt i lånestock-

en som har mer än fyrdubblats under denna tid. Resultatet av ett systematiskt och aktivt uppsökande arbetssätt och ett över tiden allt starkare förtroende i marknaden. Glädjande är också det aktiva hållbarhetsarbete som bedrivits av Norrlandsfonden under många år, det arbetet har även fortsättningsvis hög prioritet.

Jag är vidare nöjd med att näringslivet i norra Sverige under denna tid har blivit mer differentierat och med ett högre förädlingsvärde. En utveckling som Norrlandsfonden varit med och bidragit till.

Men mest gläds jag över möjligheten till alla stimulerande personliga möten

- med kloka och kunniga ledamöter i Norrlandsfondens styrelse
- med kompetenta och engagerade medarbetare
- med personal hos samarbetspartners över hela den norrländska geografien

Och sist men inte minst alla företagare som med mod och hårt arbete kämpar för att få sina företag att blomstra.

Tack till er alla!

Avslutningsvis vill jag önska min efterträdare Katja Lepola ett varmt lycka till på ett för Norrland så viktigt uppdrag och till en fantastiskt fin arbetsplats.

Här finns möjlighet att förverkliga drömmar

För 10 år sedan förväntades en våg av företagsöverlåtelser då många ägare till små- och medelstora företag var på väg in i pensionsåldern.

– Nu blev det ingen våg men de senaste åren har vi sett en ökad efterfrågan på krediter i samband med företagsförvärv säger Birgitta Cajander, företagsanalytiker på Norrlandsfonden.

INTE SÄLLAN KOMMER Norrlandsfonden i kontakt med personer som vill ta över ett redan befintligt företag – en ofta tidskrävande process. Idag krävs ofta också fler parter än köpare och bank för att finansiera ett förvärv.

För såväl säljare som köpare är det viktigt att vara väl förberedd. För säljaren kan det vara en känslomässigt jobbig process att lämna över sitt livsverk. Och när säljaren väl är igenom dessa frågor återstår de tekniska och juridiska aspekterna som ofta är lättare att hantera när beslutet väl är taget.

– Som köpare av ett företag är det viktigt att du vet vad du köper. Ett gott råd är att ta hjälp av en egen rådgivare. En ordentlig genomlysning av företaget behöver göras, säger Birgitta Cajander och fortsätter:

– På Norrlandsfonden gör vi alltid en analys av företaget vi ska låna ut till och bedömer hur verksamheten klarar av att belastas med krediter för förvärvet. För oss är det även viktigt att köparen vill något mer med företaget, att utveckla verksamheten vidare.

En av dem som gjort denna resa är Susanne Wallin, vd på Haparanda Stadshotell. Så sent som i somras tog hon över hotellet – en dröm hon haft sedan barnsben.

– Jag började jobba på hotellet som 16-åring och blev kvar i lika många år med olika befattningar. Jag var hotellchef i åtta år innan jag slutade för elva år sedan, säger Susanne Wallin.

När hennes tidigare chef och mentor Håkan Göthager så frågade om hon ville ta över verksamheten, kände hon sig redo. Idag driver hon hotellet tillsammans med sonen Anton, 19 år.

– Själva övertagandet var en enormt lärorik och rolig process. Jag kontaktade Norrlandsfonden i ett tidigt skede för att se om möjligheterna att förverkliga en av mina drömmar fanns. Vi hade ett flertal möten och genom en bra finansieringslösning mellan Norrlandsfonden och bank kunde vi köpa hotellet.

För att sätta sin egen prägel på verksamheten har Susanne och Anton gjort ett flertal förändringar för att förbättra gästupplevelsen. Bland annat har de inrett två av restaurangerna och en konferenslokal utifrån hotellets anrika historia samt byggt om uteterass och lobby.

– Vårt mål är att fortsätta utveckla hotellet och vara med och utveckla Swedish Lapland på den utländska marknaden. Den största utmaningen är att genomföra alla förändringar vi vill med en ekonomisk hållbarhet.

” Som köpare av ett företag är det viktigt att du vet vad du köper

BIRGITTA CAJANDER, företagsanalytiker

Innovation – en förutsättning för ett levande Norrland

En viktig del i Norrlandsfondens uppdrag är att se till att det finns kapital för innovationer att växa i norrländska företag.

FÖR SNART TIO ÅR sedan byggde en familj i Örnsköldsvik sitt drömhäus. Ganska snart insåg de att avsaknaden av bredband ställde till mer problem än de trott – och tankarna på att flytta började gro.

Det här delade familjen med sig av till entreprenören Jonas Hellström, vd på MicroGroup, som insåg att fler led av samma problem. Inte minst i det norrländska inlandet.

Där och då föddes idén om radiofiber – ett luftburet, trådlöst bredband som skulle göra det möjligt att erbjuda bredband även för dem som inte bor centralt.

Idag levererar MicroNät (som är en del av MicroGroup) trådlöst bredband till bostäder i Örnsköldsvik, Kramfors, Sollefteå, Sundsvall, Ånge, Hedemora, Östersund och snart även Härnösand. Företaget är ett av få i norra Europa som jobbar med den här typen av bredband i så stora skalor. Det är också ett av få företag i världen som gör precis allt – till och med gräver för och bygger egna master – helt själva.

– För att kunna bygga och utveckla i större skala fick vi hjälp av Norrlandsfonden i våras. Vi befinner oss just nu i en tillväxtfas då väldigt många i inlandet här uppe har ADSL som nu ska nedmonteras.

Precis i detta skede, när ett företag ska ut på en bredare marknad, brukar Norrlandsfonden komma i kontakt med den här typen av företag.

” Att det finns kapital för innovativa företag att växa är en jätteviktig del av Norrlandsfondens uppdrag

DANIEL MOBERG, företagsanalytiker

– Att se till att det finns kapital för innovativa företag att växa är en jätteviktig del av Norrlandsfondens uppdrag, säger Daniel Moberg, företagsanalytiker på Norrlandsfonden.

– Många gånger är nöden uppfinningarnas moder. Den typen av innovation som MicroNät tagit fram är tekniskt spännande och skapar förutsättningar att både bo och driva företag i Norrland, det vi brukar kalla Norrlandsnytta.

Då det alltid är ett visst risktagande med nya innovationer har samarbetet med EIF (Europeiska investeringsfonden),

inneburit att Norrlandsfonden kunnat spänna bågen ytterligare.

– Det här är ett bra stöd för oss och en viktig pusselbit. Samarbetet möjliggör att vi till exempel kan medverka i något tidigare skeden. Det är tydligt att det finns ett behov av detta, säger Daniel Moberg.

För MicroNät är den största utmaningen just nu att hitta rätt kompetens. Under 2018 räknar de med att behöva anställa minst 20 personer och följande år ännu fler.

– Det positiva är att vi börjar bli så pass stora och kända att människor numer vänder sig till oss. Det är mycket glädjande att se, säger Jonas Hellström.

Turism på kraftig frammarsch i regionen

En väsentlig del av Norrlandsfondens utlåning går idag till företag inom turismen.

Branschen växer kraftigt, både med stora och små aktörer, där utmaningen fortfarande är kommunikationer, bemanning och bra marknadskanaler.

MÖRKER, KYLA OCH NORRSKEN. Hundspann och isturer. Turismen i Norrland går bra nu, där både stora och små aktörer investerar. I Norrbotten har ett flertal mindre aktörer vuxit fram i kölvattnet av de stora magneterna som Icehotel och Treehotel. Men alla kämpar de med samma utmaningar i början av sin resa.

– Många av företagen brottas med en cyklisk säsong. De som lyckas är de som har en eller flera bra marknadskanaler, de som lyckas hantera fluktuationen i bemanningen över året på ett bra sätt och som dessutom fått till fungerande kommunikationslösningar hela vägen fram till anläggning, säger Petter Alapää, företagsanalytiker på Norrlandsfonden, och fortsätter:

– Ett lysande exempel är Explore The North som verkligen vågat. De startade småskaligt i Kangos för drygt tio år sedan och har nu tre anläggningar med tillväxt.

Explore The North drivs av paret Johan Väisänen och Sara Ljunggren. De erbjuder aktiviteter, mat och logi för gäster främst från Belgien, Tyskland och England. Vintern är deras högsäsong och huvudattraktionen är hundspann.

– Det ligger ett starkt strategiskt planerande bakom vår satsning. Vi har slagit

till när tillfällena att till exempel förvärva anläggningar dykt upp, vi har vågat ta de svåra besluten och framför allt har vi alltid haft ett när samarbete med våra partners, säger Johan Väisänen, vd Explore The North.

– Den största utmaningen i början var att övertyga finansörerna att tro på oss. Där var Norrlandsfonden otroligt viktiga. Vi var unga och utan sparkapital men de hade förtroende för oss.

Sedan starten 2008 har Explore The North vuxit kraftfullt. Deras anläggningar Pinetree Lodge i Kangos och Aurora Mountain Lodge i Lannavaara får till sommaren sällskap av Arctic River Lodge i Tärendö. Totalt kan de erbjuda 160 bäddar och sysselsätter 65 personer under högsäsong. 20-30 av dessa är fast anställda personer från orten.

– Vi är en viktig aktör på alla de platser vi finns på. Men urvalet är begränsat här uppe och det råder brist på kompetent personal, säger Johan Väisänen.

– Det som är bra är att vi hela tiden haft våra partners med oss. Norrlandsfonden har funnits med oss hela vägen när vi gjort satsningar. Och vi har en rak kommunikation. De iakttar, ställer frågor, granskar och är en allmän frisk fläkt i finansieringsfrågor.

” Många av företagen brottas med en cyklisk säsong

PETTER ALAPÄÄ,
företagsanalytiker

Spelindustrin ska få Norrland att växa

Spelindustrin är en av Sveriges – och världens – snabbast växande branscher. Det här märks hos Norrlandsfonden där antalet lån till den här typen av bolag har ökat markant det senaste året.

ATT SPELINDUSTRIN är världens största medieindustri och nått enorma framgångar på det globala planet har stått klart ganska länge. Den är större än film- och musikindustrierna tillsammans – och en utmärkt sfär att befinna sig i om man är kreativ.

I Norrland har utvecklingen tagit lite längre tid på sig, men är nu på frammarsch med många duktiga spelutvecklare i bland annat Västerbotten.

För Norrlandsfondens företagsanalytiker Per Nilsson har utvecklingen resulterat i att han 2017 gått från noll till fyra spelutvecklingsföretag i sin portfölj.

– Det här är en ny, expansiv bransch för oss. En viktig sådan som drar duktigt folk till Norrland. Här vill vi absolut vara med, konstaterar Per.

Han får medhåll av Anna Hedström, också hon företagsanalytiker, som menar att det samtidigt är en skiftande bransch.

– Vi går ofta in och hjälper till med pengar i tidigt skede, vilket med våra mått innebär en hög risk. Man vet sällan vart det tar vägen. Det kan gå väldigt bra men det finns också en stor risk att det inte alls blir som man har tänkt.

”Det här är en ny, expansiv bransch för oss

PER NILSSON,
företagsanalytiker

I Gold Town Games fall klev Norrlandsfonden in i ett skede då de ville nå ut bredare på marknaden. Det Skellefteåbaserade spelföretaget började utveckla sitt hockeymanagerspel till mobila enheter 2015 och i september förra året lanserades World Hockey Manager i Sverige, Norge och Danmark.

– Norrlandsfonden har varit en viktig, stabil och lokal part för oss. Det finns för alldeles lite kapital inom branschen här uppe. Vi vill verka i Skellefteå och Norrland i stort. Detta är vårt hem, vi trivs här och vill skapa arbetstillfällen för spelintresserad människor här, säger Pär Hultgren, vd.

Och det går bra för Gold Town Games. Just nu förfinar och utvecklar man spelet World Hockey Manager. Målet är att bli världsledande inom managerspel för mobila enheter. Parallellt tittar de även på att utveckla ett fotbollsmanagerspel.

En liknande resa har Umeåföretaget Zordix gjort som i höstas tog hem sin största affär någonsin när de släppte spelen Snow Moto Racing Freedom och Aqua Moto Racing Utopia till den nya spelkonsolen Nintendo Switch. Spelen finns sedan tidigare för Playstation 4

och PC-datorer men i och med den nya affären öppnar det upp för en ny, stor publik.

– Det är riktigt kul att dessa spel ägs och tillverkas i Umeå. När vi träffade Norrlandsfonden hade vi hittat finansiering till delprojekt för enskilda spelplattformar. Men tack vare dem kunde vi leverera de nya spelen på alla de största spelkonsolerna. Det krävde investeringar i både utrustning och kunskaper, säger Matti Larsson, vd för Zordix och fortsätter:

– I vår bransch ökar budgetarna fyra gånger för varje steg man tar. Då behöver man både utöka arbetsstyrkan och hitta samarbeten med nya partners. Nya finansieringslösningar i varje steg är A och O för att kunna växa.

”Vi går ofta in och hjälper till med pengar i tidigt skede

ANNA HEDSTRÖM,
företagsanalytiker

Mot framtiden med ny teknik och ny finansieringsmodell

Digitaliseringen påverkar och är en överlevnadsfråga i nästan alla branscher idag. För bolag som arbetar med den nya tekniken innebär det bland annat ett behov av finansiering utanför bankvärlden.

Sundsvallsbaserade mjukvarubolaget Leeroy är ett av de första exemplen där Norrlandsfonden tillsammans med ett Stockholmsbaserat riskkapitalbolag kliver in och stöttar den här typen av utveckling.

DIGITALISERINGEN, SOM NU pågått ett bra tag, är i många avseenden ett paradigmskifte. Frågan för i stort sett alla företag är sällan om man ska digitalisera utan hur, och vad det får för inverkan på företagets affärsmodell.

– Vi på Norrlandsfonden tycker att den är typen av utveckling är väldigt intressant och vi hjälper många företag när de vill ta steget in i framtiden, säger Lars Johansson, företagsanalytiker i Sundsvall.

Sundsvall är en stark IT-stad, och Lars har flera kunder som det gångna året på olika sätt har kunnat dra nytta av digitaliseringsmöjligheter. Det rör sig om allt från datalagring och informationshantering till programvaruutveckling och nya tekniska lösningar inom mogna branscher.

– Det är lätt att se affärsnyttan i de här frågorna. Det bidrar också till fler jobb i Norrland. När företagen blir mer digitala kan de också etableras var som helst – som i Norrland.

Just IT-branschen, och då främst utvecklingsbolag, tillhör den bransch som ofta måste söka finansiering utanför bankvärlden. Bankerna saknar vana att bedöma den här typen av företag – som dessutom

” Vi hjälper många företag när de vill ta steget in i framtiden

LARS JOHANSSON, företagsanalytiker

inte sällan gör av med en hel del kapital på utveckling innan de får kunder.

Mjukvaruutvecklingsbolaget Leeroy är ett av de första exemplen där Norrlandsfonden tillsammans med ett Stockholmsbaserat riskkapitalbolag går in och gör en finansiell satsning.

Leeroy grundades 2008 i Sundsvall med affärsidén att hjälpa butiks- och restaurang-erkejdor att etablera en tightare relation med kunderna för att öka handeln. I början av bolagets resa kommunicerade Leeroy datadriven kommunikation till digitala skärmar i butikerna och restaurangerna. Under de senaste åren har bolaget fokuserat på kommunikation i kundernas mobiltelefoner och kan därmed kommunicera till kunderna på en annan nivå än tidigare. Datan om konsumenterna som samlas in omformas till kunskap och insikter som gör att till exempel en restaurankedja kan säkra att de är relevanta för sina kunder.

– Genom att vi kommit in i mobilen har vi fått ett helt annat genombrott. Men det här krävde också en mjukvaruutveckling, säger Per Nord, vd på Leeroy, och fortsätter:

– Norrlandsfonden kom in i bilden 2009. Vi hade vunnit en riktigt stor order och utan deras hjälp hade vi aldrig klarat av affären eller varit där vi är idag – ett avgörande.

Idag har Leeroy enheter i både Stockholm och Sundsvall med 30 medarbetare och kunder som Telenor, Coop och Espresso House. Just nu står de inför ytterligare en expansion och planerar att gå internationellt inom ett år. Där är Norrlandsfonden och riskkapitalbolaget Zenith fortsatt de viktigaste investerarna.

– För oss är Norrlandsfonden mer än bara en finansieringspartner. Vi har regelbundna avstämmningar och de agerar ofta bollplank. De både sporrar och utmanar – och känner oss väl. För oss är vår relation väldigt viktig.

Ett uppdrag som stärker företag på tillväxt

I Östersund finns Norrlandsfondens minsta kontor, mitt i Peak Region Science Park som drivs av Peak Region AB och bland annat omfattar inkubatorverksamhet.

Här lär Norrlandsfonden känna en rad företag med nya affärsidéer och hög innovationshöjd. Företag som så småningom kan bli nya kunder.

MINST NÅGRA DAGAR i veckan befinner sig företagsanalytikern Inga-Lena Wahlstedt i Jämtland och tillbringa en del tid på Norrlandsfondens minsta kontor i Östersund. Här, mitt i företagsinkubatorn, har man valt att sitta som ett stöd för unga företag på tillväxt.

– Vi ser inkubatorn lite som ett växthus där vi kan ägna oss åt det som också är vår uppgift – samhällsuppdraget. Här kan vi dela med oss av vår erfarenhet samtidigt som det är väldigt spännande och lärorikt för oss. Här lär vi känna företag och de oss – och kanske möts vi nu eller i framtiden när de även behöver finansiering, säger Inga-Lena Wahlstedt.

Norrlandsfonden har gjort att vi kunnat fatta mer offensiva beslut. Vi har fått möjlighet att satsa på områden som marknadsföring och försäljning, vilket för oss varit helt avgörande för att komma vidare med vår produkt.

Som ett ytterligare smörjmedel i maskineriet för exempelvis inkubatorföretagen, kan Norrlandsfonden sedan ett par år tillbaka finansiera företag som har affärsrättssiga eller tekniska utmaningar, tack vare samarbetet med EIF, Europeiska investeringsfonden.

För Norrlandsfonden innebär samarbetet med EIF att man kan gå in och finansiera företag i tillväxtfas i ett tidigare skede.

För Netgraph har den största utmaningen varit att hinna med när affären tagit fart på allvar. Att utveckla, marknadsföra och sälja produkten. Just nu arbetar de dessutom intensivt med att utveckla en lösning för att hjälpa kommuner och landsting att lösa det ständiga behovet av att tillhandahålla gästnätverk.

– Under 2017 har vi jobbat med ett antal pilotkommuner. Men under 2018 kommer vi att erbjuda dessa lösningar till samtliga kommuner och landsting i Sverige. Vi håller samtidigt på att utbilda och stötta säljare och tekniker hos våra partners, och behöver därför anställa. Möjligheten att göra dessa insatser är en direkt effekt av finansiering från Norrlandsfonden tillsammans med banken, säger Christer Lundholm.

Men Netgraph var redan på god väg när de först anslöt sig till inkubatorn.

– Även om Netgraph redan hunnit en bra bit i sin utveckling är det här en otroligt bra miljö att befinna sig i. Även för oss på Norrlandsfonden. Vi är glada att vi kan bidra på flera olika sätt, finansieringspusslet kan många gånger vara svårt att förstå sig på. Kan vi vara en naturlig part i diskussionerna tror vi oss göra nytta för att hitta finansiella lösningar.

Peak Region AB:s två största ägare från och med mars 2018 är Mittuniversitetets holdingbolag MIUN Holding AB samt Samling Näringsliv i Jämtlands län ekonomisk förening.

” Här kan vi dela med oss av vår erfarenhet

INGA-LENA WAHLSTEDT, företagsanalytiker

Precis så var gången med Netgraph, Östersunds företaget vars affärsidé innefattar en lösning för gäst-wifi som fungerar lika bra för offentlig sektor och skolor som för företag och detaljhandel.

– Inkubatorns kontakter och stöd har för oss varit en fantastisk tillgång. Kunskap och hjälp inom områden som ligger utanför vårt fokus på replängdsavstånd. Det ger en trygghet att veta och har gjort att vi kan fokusera på det vi är bra på, säger Christer Lundholm som driver Netgraph tillsammans med Andreas Marklund och Jens Löfgren.

– Mötet och senare finansiering från

Gör skillnad för basindustri med stora utmaningar

Sedan starten 1961 har Norrlandsfonden lång erfarenhet av att jobba med den traditionella tillverkningsindustrin.

Idag står dessa basindustrier inför stora utmaningar – en resa Norrlandsfonden är med och stöttar.

BASINDUSTRIN KOPPLAD till skog, malm och senare även energi, har under en lång tid varit viktig i Norrland. När Norrlandsfonden startade 1961 var det dock få förädlingssteg som skedde inom denna landsdel när både skog och malm skickades iväg.

Idag ser det annorlunda ut och många företag som jobbar med just dessa förädlingssteg har någon gång finansierats av Norrlandsfonden. Den stora utmaningen för industrierna består nu istället i skiftet av vad som efterfrågas.

– För vissa företag är det en fråga om långsiktig överlevnad. I pappersbranschen som exempel, ser det nattsvart ut om man jobbar med tidningspapper men desto bättre om man jobbar med förpackningar och inriktar sig på att tillföra värden utöver grundbehovet att innesluta en produkt, säger Per-Erik Persson, kundansvarig företagsanalytiker på Norrlandsfonden, och fortsätter:

– Ett spännande exempel är SwedPaper AB i Gävle som har tagit steget från traditionell papperstillverkning till specifika applikationer.

SwedPaper bildades som en konsekvens av fusionen mellan Billerud och Korsnäs då en del av kapaciteten var tvungen att avyttras till följd av EU:s konkurrensregler. I Korsnäs fanns en avgränsad papperstillverkning som man efter bud sålde till en konstellation av fyra mycket erfarna företagare med den gemensamma nämnaren att de alla varit involverade i pappersindustrin på ett eller annat sätt – Lars-Åke Brännström, Mikael Colebring, Peter Ekman och Lars-Eric Boreström.

– Vi kände alla att det var spännande att se vad vi kunde göra av det här – och

vi var övertygade om att vi skulle lyckas, säger Lars-Åke Brännström, numera vd på SwedPaper.

Efter några trevande år, där SwedPaper bland annat investerat i att bygga upp sin IT-struktur, ökade man produktionen med 25 procent mellan 2016 och 2017. Dessutom har man börjat kika på en ny nisch.

– Produktionsmässigt kan man säga att vi satsat ännu hårdare mot papper till livsmedelsförpackningar. En del företag inom pappersbranschen står ju inför stora utmaningar. Vi som jobbar med förpackningsmaterial ser istället en ökad efterfrågan, inte minst vad det gäller utvecklingen mot pappers-

påsar istället för påsar av plast, säger Lars-Åke Brännström.

– Dessutom är vår produktion kundorderstyrd. Det gör att vi är väldigt integrerade med våra kunder samtidigt som det ställer krav på detaljnoggrannhet och flexibilitet. Just nu jobbar vi exempelvis med att ge våra kunder möjligheten att direkt kunna gå in i vårt affärssystem för att hålla koll på och följa sin order. Som vi ser det har vi otroligt många möjligheter framför oss.

Norrlandsfonden hade sedan tidigare kontakt med en av delägarna i SwedPaper, men i de senaste årens process har man spelat en viktig roll för att utveckla den kreditlösning som bolaget har i dagsläget.

– Det är alltid extra roligt att göra skillnad och inte bara tillföra pengar, säger Per-Erik Persson.

” Den stora utmaningen för industrierna består nu istället i skiftet av vad som efterfrågas

PER-ERIK PERSSON,
företagsanalytiker

Foto företagsanalytiker: Lennart Jönsson

Med ständigt fokus på kvinnors företagande

Hur sätter vi ett ökat fokus på företag som ägs eller drivs av kvinnor? Redan 2009 ställde sig Norrlandsfonden den frågan. Ett av svaren blev initiativet till nätverket QI.

FÖR ATT KOMMA I KONTAKT med kvinnor som driver företag i Norrbotten och Västerbotten, och för att underlätta kontakten dem emellan, startade Norrlandsfonden och Partnerinvest år 2010 nätverket QI.

– Vi märkte snabbt att nätverket behövdes, och behovet kvarstår, konstaterar Birgitta Cajander.

QI-träffarna arrangeras två gånger per år av Birgitta Cajander och Anna Hedström från Norrlandsfonden samt Ingela Lidström och Lena Fridlund Forsgren från Partnerinvest. I dagsläget är ett femtiotal personer anslutna och runt 20 av dem brukar anmäla sig till träffarna. För att få vara med ska du äga eller driva ett aktiebolag som har för avsikt att växa.

– Våra deltagare finns i många olika branscher och på träffarna låter vi ämnena

vilket var precis det jag ville! Det känns som att det inte är så många kvinnor i Skellefteå som driver företag, och när man jobbar mycket är det svårt att styra upp något själv. För mig har de här träffarna varit väldigt givande, säger Li Holmberg.

Nätverksträffarna sträcker sig över ett dygn. Varannan gång ses man i Västerbotten och varannan i Norrbotten. Programmet brukar innefatta studiebesök och föreläsningar om något aktuellt ämne, där några teman varit styrelsearbete och varumärkesbyggande.

– När vi träffas så här länge hinner man utbyta tankar och idéer. Det är inspirerande att se hur andra jobbar. För mig har det

också gett många bra samarbeten. Dessutom är den kontinuerliga informationen från Norrlandsfonden och Partnerinvest väldigt värdefullt, säger Li Holmberg och får medhåll av Anna Hedström.

– Det här ger både oss och deltagarna energi. Vi har bra diskussioner och inspireras av varandra. Varje år har Norrlandsfonden uppsatta mål för hur stor del av vår utlåning som ska gå till företag som ägs eller leds av kvinnor. För att uppnå våra utlåningsmål behöver vi olika verktyg och QI-nätverket är ett av dem.

” På träffarna låter vi ämnena bubbla fritt inom ramen för företagande

ANNA HEDSTRÖM,
företagsanalytiker

” Vi märkte snabbt att nätverket behövdes

BIRGITTA CAJANDER, företagsanalytiker

bubbla fritt inom ramen för företagande. För oss är det här ett bra sätt att nå ut och för deltagarna är det här ett utmärkt tillfälle att knyta kontakter och göra affärer sinsemellan, säger Anna Hedström.

En av deltagarna i QI är Li Holmberg från Skellefteå. Till vardags driver hon Ekcom AB, ett företag som under de senaste 15 åren har hjälpt svenska företag att bygga upp och utveckla flera framgångsrika verksamheter i Sverige och Kina. Li har varit med i nätverket sedan starten.

– Jag fick höra att nätverket är för kvinnor vars mål är att få sin verksamhet att växa,

Hållbarhetsredovisning 2017

Foto: Per Nilsson

Hållbarhet för Norrlandsfonden

Hållbarhet är centralt för Norrlandsfonden som i över 50 år finansierat små- och medelstora företag i de fem nordligaste länen. Krediter lämnas till företag som vill utveckla sin verksamhet och som har en tillväxtpotential. Norrlandsfondens krediter är ett komplement till bankernas och den övriga kreditmarknadens utbud av krediter. Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att stiftelsens kapital på lång sikt bevaras nominellt intakt. Det är ett långsiktigt ansvar som bidrar till utvecklingen av Norrland.

Norrlandsfondens uppdrag

erbjuda topplån till företag i Norrland som har tillväxtambitioner som ett komplement till banker och övrig kreditmarknad

Vision

Norrlandsfonden bidrar aktivt i utvecklingen av Norrland till en hållbar tillväxtregion

Kärnvärden

Långsiktighet
Kompetens
Engagemang

Hållbarhet i fokus

Hållbarhetsambitioner i utlåning
Medarbetarnas kompetens
Hållbara placeringar

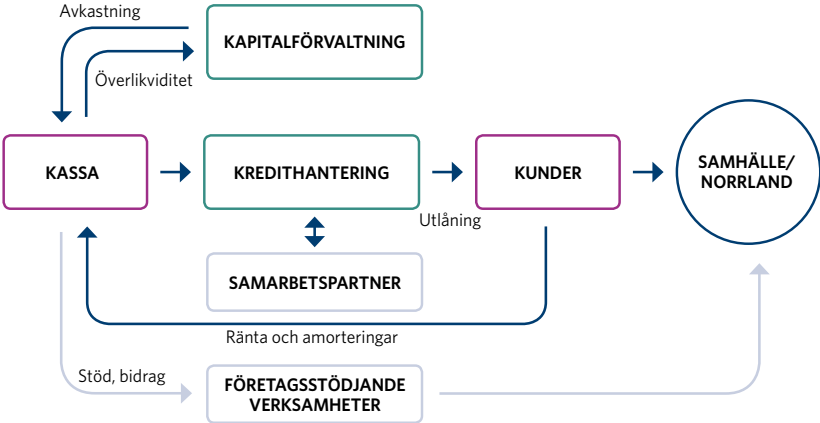
Hållbarhet för Norrlandsfonden

Hållbarhet för Norrlandsfonden är att:

- stimulera hållbar tillväxt i Norrland
- en förutsättning för detta är att kunna identifiera och finansiera hållbara affärsmöjligheter som bidrar till företags tillväxt och utveckling i regionen
- Norrlandsfonden ska vara ett föredöme i rollen som affärspartner, arbetsgivare och placerare

Norrlandsfondens värdekedja

Norrlandsfondens kassa består av medel som har tillförts genom riksdagens beslut vid uppbyggnaden av Norrlandsfonden samt de medel som uppkommer i verksamheten genom utlåning och placering av likviditet som inte direkt ska betalas ut som krediter. Norrlandsfonden får delta i finansiering med krediter till små och medelstora företags utveckling inom verksamhetsområdet. Norrlandsfonden får även ta initiativ till och i begränsad omfattning delta i finansiering samt lämna bidrag till företagsstödande satsningar som har betydelse för näringslivet i Norrland. I vårt hållbarhetsarbete tar vi ansvar för hela värdekedjan.

	2017	2016	2015	2014	2013
Lån till företag som ägs eller leds av kvinnor	26 %	19 %	21 %	22 %	18 %
Utlåning till företag i Norrlands inland	44 %	41 %	45 %	46 %	45 %
Samhällsprojekt	1,6 mkr	1,7 mkr	2,6 mkr	3,1 mkr	3,0 mkr
Årets utlåning beräknas generera investeringar i norrländskt näringsliv med	2 400 mkr	2 750 mkr	1 250 mkr	1 600 mkr	1 200 mkr

Andelen lån som lämnats till företag som ägs eller leds av kvinnor är den högsta sedan mätningarna påbörjats (2006). De engagemang som Norrlandsfonden beviljat, cirka 300 mkr, har medfinansierats av bland annat banker, Tillväxtverket och ägare med 2 100 mkr.

Hållbarhet i omvärlden

Inför 2018 finns många hållbarhetsfrågor att uppmärksamma. I Sverige är det nu 1 600 företag som i sina årsredovisningar ska redovisa hållbarhet och många gör det för första gången. Konsekvensen av rapporteringen förväntas bli att många företag måste ta tag i sitt hållbarhetsarbete från grunden. Arbetet med Agenda 2030 förväntas konkretiseras och näringslivet fortsätter det arbete som de stora företagen till stor del påbörjat. Förväntan är att utvecklingsmålen ska införlivas i det strategiska arbetet.

Sveriges ekonomiska utveckling är mycket stark och utvecklingen i Norrlandslänen har i vissa avseenden varit starkare än rikets utveckling. Många branscher står dock inför stora utmaningar. Den pågående digitaliseringen i samhället, i kombination med nya tekniker, kommer att få konsekvenser för Norrlandsfondens kunder. Det ger drivkraft till nya affärsmodeller som banar väg för helt nya företag och konstellationer men även risk för utslagning för företag som inte klara omställningen. Det finns en ökad kunskap och en stark vilja hos många individer att ändra sin livsstil och sina vanor vilket gör att bland annat den cirkulära ekonomin växer men som även väntas påverka resvanor samt livsmedelskonsumtion.

Processbeskrivning

Sedan 2010 har Norrlandsfonden upprättat hållbarhetsredovisningar enligt GRI:s riktlinjer för hållbarhetsredovisning och 2015 började Norrlandsfonden redovisa enligt GRI G4. I samband med övergången från GRI G3 till G4 identifierades tre fokusområden. Norrlandsfonden följer därutöver även verksamhetens direkta påverkan på miljö, medarbetares sjukfrånvaro och utvecklingen av jämställdhet och mångfald och redovisar utvecklingen i hållbarhetsredovisningen.

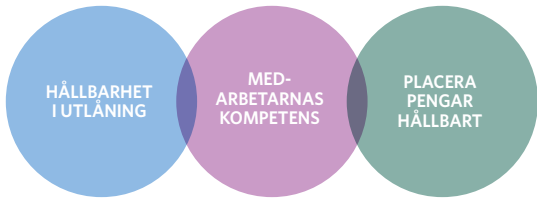
Väsentlighetsanalys

För att säkerställa en mer relevant och fokuserad hållbarhetsredovisning ställer GRI G4 krav på en djupgående analys av vilka hållbarhetsfrågor som är de mest väsentliga. Norrlandsfondens hållbarhetsarbete utgår från den väsentlighetsanalys som gjordes 2015, där de hållbarhetsfrågor som är mest relevanta för verksamheten identifierades.

Norrlandsfondens process för att identifiera de mest väsentliga frågorna bygger på en löpande dialog med våra intressenter och kompletteras med interna analyser av verksamhet och omvärld. Väsentlighetsanalysen från 2015 utmynnade i de prioriteringar och de hållbarhetsaspekter som är viktigast för Norrlandsfonden. Aspekterna har förankrats och kvalitetssäkrats av styrelse och ledning. Kvalitetssäkring och validering sker fortlöpande för att utvärdera och säkerställa att prioriteringarna är relevanta. Under 2017 har intressentdialogen kompletterats med några ytterligare intervjuer. Intressenterna som intervjuades poängterade att Norrlandsfondens viktigaste uppgift är att förse regionen med riskkapital, uppmärksamma företag med hållbarhetsambitioner och vara en röst i samhällsdebatten.

Utvalda fokusområden

Vid prioriteringen identifierades de aspekter som har stor betydelse för Norrlandsfondens möjlighet att nå visionen, bidra till hållbar utveckling och som har utvecklingspotential. Dessutom konstaterades att flera aspekter är grundläggande för verksamheten och dessa kan betraktas som hygienfaktorer. De är viktiga, men bedömningen har

Intressenter som Norrlandsfonden regelbundet för dialog med:

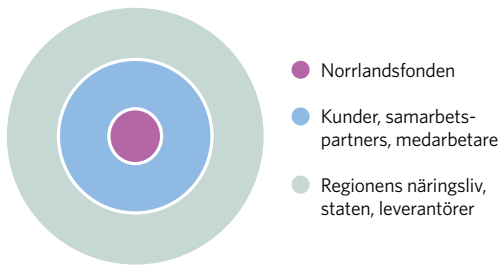
Intressenter	Aktiviteter	Frekvens
Kunder	Kundbesök Kundenkäter Sociala media	Löpande Vid beviljad kredit Löpande
Samarbetspartner	Gemensamma möten Nätverksträffar och evenemang	Löpande Flertal per månad
Medarbetare	Arbetsplatsträffar Medarbetarsamtal Verksamhetsplanering Interna utbildningar	Varje vecka En gång per år En gång per år Några gånger per år
Regionens Näringsliv	Nätverksträffar Seminarier Pressmeddelanden	Löpande Flertal per år Löpande
Staten	Dialogmöten Nätverksträffar för statliga bolag Styrelsemöten (en styrelserepresentant från Näringsdepartementet)	Löpande Några gånger per år Minst sex gånger per år
Leverantörer	Inköp Evenemang	Löpande

gjorts att de inte behöver förstärkt fokus för styrning och uppföljning.

Styrelsen beslutade i december 2015 att prioritera tre områden; hållbarhetsambitioner i utlåning, medarbetarnas kompetens och hållbara placeringar. Mål och mätetal togs samtidigt fram för de tre fokusområdena. Vid styrelsemötet i december 2017 beslutades att behålla fokusområdena men några nya mål och mätetal lades till.

Intressentdialog

Norrlandsfonden ansvarar för finansieringslösningar till våra kunder som bidrar till en hållbar utveckling av Norrland. Vi arbetar för långsiktigt goda relationer och samarbeten där det är viktigt att våra intressenter känner sig förtrogna med verksamheten och de värden den representerar. Dialogen ger oss goda möjligheter att identifiera viktiga frågor och förväntningar som är värdefulla i vårt utvecklingsarbete för att förbättra verksamhet, processer och vårt hållbarhets-

arbete. Norrlandsfonden strävar efter en kontinuerlig och öppen dialog med intressenterna. Dialogen sker på en rad olika sätt och med olika kanaler och metoder som bidrar till ett nätverksbyggande som stärker Norrlandsfondens roll som regional finansiär.

Av Norrlandsfondens intressenter är det kunderna som identifierats ha störst påverkan av Norrlandsfonden och som vi i vår tur påverkas mest av. Till Norrlandsfondens prioriterade intressenter räknas även samarbetspartner, medarbetare och regionens näringsliv.

De frågor, synpunkter och förväntningar som Norrlandsfonden möter handlar framförallt om finansieringsmöjligheter, uppdrag och verksamhet, Norrlandsfondens marknadsföring och kommunikation samt kompetensutveckling. Norrlandsfonden vill vara transparent och lyhörd och de frågor som lyfts beaktas i verksamhetsplanering, policyrevideringar, utbildningsplanering och information.

Fortsatt nöjda kunder

För att Norrlandsfonden ska fortsätta att vara en ledande topplånefinansiär till företag i Norrland är det viktigt att våra kunder är nöjda med vårt arbete, våra produkter och villkor. Vi följer därför kontinuerligt upp kundnöjdheten via enkäter som alla företag som har beviljats en kredit får svara på. Detta är en viktig återkoppling för att utveckla verksamheten.

Norrlandsfonden får även i år genomgående höga betyg i återkopplingen från kunderna. Av de kommentarer som lämnas framgår att kunderna är mycket nöjda med samarbetet. Det som värdesätts är bra tjänster med hög service och information, snabb handläggning och lyhördhet i dialogen. "Keep on walking", "Fortsätt att agera som ni gör", "Fortsätt på inslagen bana" är några sammanfattande

Världsunik mikrovågsteknik löser många företags miljöproblem

Teknikkunnandet och perfektionismen inom Formel 1-industrin fick Olle Sydlén att börja forska runt filtrering i sitt eget garage i mitten av 90-talet. Idag löser Racoon Miljöfilters världsunika mikrovågsteknik många företags miljöproblem.

DEN ÖKADE miljömedvetenheten och de allt hårdare miljökraven, gör att Robertforsföretaget Racoon Miljöfilter nu står inför en stor expansion. För drygt två år sedan uppgraderade de både sin maskinpark och sina lokaler – och nu riktar de blicken mot Australien, Chile och Kanada.

Men historien om Racoon Miljöfilter tar sin början i vd:n Olle Sydléns garage hemma i Robertsfors i mitten av 1990-talet. Nyss hemkommen från en mäsas i England, började han forska kring ett miljöfilter baserat på en mikrovågsteknik som de idag är ensamma om.

– På den här mässan fick jag en genomgång om hur Formel 1-industrin jobbar. Jag blev väldigt fascinerad av teknik-kunnandet och hur allt gjordes med perfektion. Där och då föddes idén om filtrering, säger Olle Sydlén.

Racon Miljöfilter står inför en stor expansion.

Idag har företaget tio anställda och gör allt inhouse. Norden och till viss del Europa är den största marknaden, med gruvindustrin och företag som LKAB i spetsen.

– I många fall fungerar vi som problemlösare. Våra kunder vänder sig till oss för att få hjälp med hur de ska hantera vissa ämnen. Och de jobben ökar hela tiden. Gruvindustrin, exempelvis, får mer och mer miljökrav på sig samtidigt som de själva också tänker mer på miljön, säger Olle Sydlén.

Den stora utmaningen för Racoon Miljöfilter är att hantera kostnaderna för investeringar när de nu tar nästa steg i verksamheten.

– För oss handlar det om att växa i kostymen. Där har vi tagit hjälp av Norrlandsfonden som klev in när vi expanderade för två år sedan. Det känns tryggt och gör att vi kan fortsätta utvecklas. Utan våra filter skulle våra kunder inte kunna utföra sina jobb på ett bra sätt och inte heller kunna säkra varken miljö eller hälsa.

kommentarer. De negativa kommentarerna som lämnas rör till övervägande del uttag av borgen och räntan på krediten som med dagens räntenivå upplevs som hög.

Som en del i utvecklingsarbetet och intressentdialogen fortsätter vi att förbättra vår externa kommunikation genom att vara aktiva på sociala medier. Vi hade vid årsskiftet cirka 11 000 följare på Facebook där det kontinuerligt uppdateras om vad som händer i verksamheten och där finns möjlighet att lämna synpunkter.

Övriga dialoger och samarbeten

För att stärka relationen med kunder och potentiella kunder stöder Norrlandsfonden olika samhällsprojekt. Projekten är ofta inriktade på entreprenörskap och för att nästa generations företag ska ges bra förutsättningar. Under åren har Norrlandsfonden lämnat stöd till en rad olika projekt med satsningar på bland annat regionala riskkapitalbolag, företagsinkubatorer samt andra projekt som har främjat regionens utveckling t ex Nyföretagarcentrum, Venture Cup och Ung Företagsamhet. Norrlandsfondens finansiella stöd till samhällsprojekt uppgick under 2017 till cirka 1,6 miljoner kronor.

I samarbete med SCB tar Norrlandsfonden årligen fram en Konjunkturbarometer för Norrland som ger en totalbild av konjunkturen för regionen. Utfallet bryts ned och redovisas länsvis. Konjunkturbarometern presenteras för kunder och samarbetspartners på några utvalda orter. Den redovisas även årligen i Stockholm för inbjudna riksdagspolitiker från de fem Norrlandslänen vilket ger bra tillfälle till dialog. Under året görs även tre konjunkturprognoser, Norrlandsbarometern, som presenteras i tidningsform. Konjunkturbedömningarna når våra kunder och samarbetspartners men även allmänheten via massmedias bevakning.

Norrlandsfonden har under ett antal år samarbetat med Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA Nord. 2017 arrangerades elva gemensamma föreläsningar varav fem hade hållbarhetstema. Norrlandsfondens VD deltog även i ett seminarium som kungens stiftelse Ungt Ledarskap arrangerade i Luleå. Temat var hur FN:s hållbarhetsmål, Agenda 2030, ska kunna uppnås genom värdebaserat ledarskap.

Medarbetare vid Norrlandsfonden träffar kontinuerligt företrädare för det regionala näringslivet, banker, revisorer och andra samhällsaktörer och medverkar ofta som talare vid möten och konferenser. Norrlandsfonden är medlem i flera branschföreningar. Träffarna ger värdefulla tillfällen för dialog.

Fokusområden

Hållbarhetsambitioner i utlåning

MÅL *
Hållbarhetsaspekter ska beaktas i alla utlåningsbeslut. Antal beslut som genomgått hållbarhetsanalys ska uppgå till 100 %
Utfall: I samtliga beslut utom två har hållbarhetsaspekter beaktats. Hållbarhetsfrågorna lyfts fram i kreditPM enligt den analysmodell som tillämpas.

**mål tagna av Norrlandsfondens styrelse i december 2015.*

Norrlandsfondens krediter ska bidra till livskraftiga företag med hållbara ambitioner.

Norrlandsfonden ska bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet som baseras på kundernas behov av kompletterande finansiering. Norrlandsfondens mest väsentliga hållbarhetspåverkan är via kreditgivningen. För att bedriva en hållbar och sund kreditgivning krävs ansvarstagande och långsiktighet. Vid beslut om utlåning är alltid kundens återbetalningsförmåga styrande. Varje beslut ska grundas på en analys och bedömning av de risker som är förenade med utlåning till företaget. Kreditverksamheten regleras av en kreditpolicy som är föremål för årliga revideringar. Av ramverket framgår att hållbarhetsaspekter ska beaktas i alla utlåningsbeslut. Under 2017 började den nya policyn avseende åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism att tillämpas.

Som stöd för arbetet med bedömning av hållbarhetsaspekter i de företag som söker finansiering finns riktlinjer som ska vara vägledande i dialogen med företaget och i analysen. En viktig utgångspunkt i analysen är de hållbarhetsfrågor som de statliga bolagen har att förhålla sig till: miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorruption, affärsetik, jämställdhet och mångfald. Statistik förs på den bedömda hållbarhetspåverkan som varje kredit är förenad med. Analysmodellen har tillämpats sedan september 2015. Den kundenkät som går ut till alla företag som beviljas krediter tar även upp frågor om hållbarhetsdialogen. Resultatet av enkäten visar på ett sämre betyg än för de övriga enkätfrågor men har ökat jämfört med föregående år. Möjligheten att kommentera frågan har också utnyttjats i liten utsträckning men de som kommenterat tar upp att det inte lades så stort fokus på hållbarhet. För att få kvalitet i hållbarhetsdialogen behöver vi utveckla och förbättra samtalen kring hållbarhet med kunderna.

I kreditgivningen ska Norrlandsfonden främja hållbarhetsfrågor genom att prioritera företag som investerar i miljöförbättrande teknik eller andra hållbarhetsförbättrande åtgärder. I den uppsökande verksamheten ska dessa företag särskilt uppmärksammas. Norrlandsfonden kan även vara beredd att ta en högre risk i dessa krediter.

Medarbetare

Medarbetarnas kompetens

MÅL *
Medarbetarna (företagsanalytiker) upplever att de har kompetens att lyfta hållbarhetsfrågor med kunderna.
Utfall: Under medarbetarsamtalen 2017 ansåg företagsanalytikerna att de har en god kunskap om hållbarhetsfrågorna men behöver fortloppande utbildning.

**mål tagna av Norrlandsfondens styrelse i december 2015.*

För att Norrlandsfonden ska kunna bedriva en bra verksamhet, både som kreditgivare och i ett hållbarhetsperspektiv, är medarbetarnas kompetens en av de viktigaste förutsättningarna. Genom medarbetarna kan vi påverka och väcka frågor i våra kundföretag kring hållbarhetsfrågor. För att identifiera risker och möjligheter i utlåningen är det därför av stor vikt att medarbetarna förutom hög kompetens inom företagsanalys även har hög kompetens inom hållbarhet.

Ett prioriterat mål är att medarbetarna upplever att de har kompetens att lyfta hållbarhetsfrågor med kunderna. För att uppnå detta mål behövs kontinuerlig utbildning specifikt kopplat till hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter. Även erfarenhetsutbyte är

av stor vikt. Vid de årliga medarbetarsamtalen följs frågan upp om hur företagsanalytikerna upplever sin kompetens inom hållbarhet. Reflektionen efter samtalen 2017 var att företagsanalytikerna ansåg att de har en god kunskap om hållbarhetsfrågorna men behöver fortloppande utbildning.

Under 2017 genomfördes en workshop om FN:s Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen med samtliga medarbetare. Även styrelsen hade en kortare workshop i ämnet. Några av fondens medarbetare har deltagit på frukost- och lunchseminarier

Personalnyckeltal	2017	2016	2015	2014	2013
Årsanställda	14	14	15	14	14
- antal kvinnor	7	8	8	8	9
- antal män	7	6	7	6	5
Sjukfrånvaro	3,6 %	1,7 %	1,1 %	0,7 %	1,6 %
Utbildningstimmar per anställd	26	36	36	46	40
- timmar för kvinnor	30	35	37	43	39
- timmar för män	21	36	35	50	41
- företagsanalytiker	25	42	38	44	39
- övriga anställda	27	23	33	41	40

Den ökade sjukfrånvaron beror på några längre sjukskrivningar varav en är arbetsrelaterad. Utbildningstimmarna har varit lägre 2017. En stor del av förändringarna mellan åren beror på hur många medarbetare som genomgår Norrlandsfondens certifieringsprogram. De gemensamma utbildningsaktiviteterna har varit färre 2017.

Mobilaris jobbar med säkerhet och hållbarhet över hela världen

Med sina mjukvaruprodukter hjälper Luleåföretaget Mobilaris bolag och myndigheter världen över när det kommer till säkerhet och hållbarhet.

En del av verksamheten har idag riktat in sig på gruvindustrin – och man expanderar nu kraftigt.

DET HAR SNART gått 18 år sedan Mobilaris bildades i Luleå. Utvecklingen av bolagets positioneringstjänster har gått i högt tempo, inte minst sedan den smarta telefonen tog plats i var och varannans hand.

En övervägande del av alla uppdrag, 80-90 procent, ligger utanför Sverige och är oftast väldigt omfattande i sitt slag. Som exempel hade Australien 2009 stora problem med skogsbränder där hundratals människor dog. Mobilaris fick då i uppgift att hitta en lösning på ett varningssystem för allmänheten.

- Vi kom fram med en positionsba-

Mikael Nyström, vd Mobilaris.

serad sms-tjänst som man kunde rikta mot ett geografiskt område. På liknande sätt jobbade vi i Saudiarabien 2015 efter att över 700 människor trampades ihjäl i ett trängselkaos utanför Mecka under vallfärden. Uppdraget där var att hitta ett system för att varna och informera alla människor inom ett specifikt område, och dessutom på flera olika språk, säger Mikael Nyström, vd Mobilaris.

kring hållbarhet. Två medarbetare har deltagit vid Näringsdepartementets nätverk för hållbarhetsfrågor och genomgått utbildning i GRI Standards.

Fakta om medarbetarna

Norrlandsfonden har vid årsskiftet sexton tillsvidareanställda, varav elva i Luleå och fem i Sundsvall. En medarbetare arbetar sedan hösten deltid övriga är anställda på heltid. Samtliga medarbetare har ett medarbetarsamtal och ett lönesamtal varje år.

Norrlandsfonden strävar efter en jämn könsfördelning bland anställda och vid rekrytering ska jämställdhet och mångfald alltid beaktas. Förutom jämställdhetsaspekter ska också frågor om mångfald, åldersfördelning och motverkande av diskriminering uppmärksammas.

En bra arbetsmiljö och friska medarbetare är viktigt för att kunna bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet. Norrlandsfonden arbetar systematiskt med arbetsmiljöfrågor och har under åren genomfört åtgärder bland annat för en bra ergonomi vid kontorsplatser. För att identifiera och förebygga arbetsrelaterade problem erbjuds alla anställda företagshälsovård och friskvårdsaktiviteter. Vid två personaldagar under hösten genomfördes en aktivitet för teambuilding.

Men lika mycket som man jobbar med säkerhet, jobbar man även med att optimera eller effektivisera verksamheter – inte minst inom gruvindustrin.

- Samtidigt som vi jobbade med säkerhet baserad på positionering under jord med gruvbolag, utvecklade vi även funktioner som gjorde att verksamheten kunde ta bättre och snabbare beslut. I flera gruvor runt om i världen hjälper vi idag till med att öka produktionen genom bättre resursutnyttjande. Ett tänk som gett ringar på vattnet, säger Mikael Nyström.

Från starten 1999 har Mobilaris gått från sju till 50 anställda. När man nu expanderar och utvecklar samtliga produkter är ambitionen att anställa ytterligare 30.

- I vår bransch gäller det att hela tiden ligga i framkant. Allt bra vi göra kommer konkurrenterna också vilja göra. När en del projekt har krävt snabb tillväxt har Norrlandsfonden varit väldigt viktiga för oss.

Hållbara placeringar

MÅL *

Alla aktieplaceringar ska göras i hållbara fonder (där hänsyn tas till etik, miljö och samhälle).

Utfall: Tre av fyra innehav under 2017 har varit placerade i hållbara fonder som uttryckligen tar hänsyn till etik, miljö och samhälle. Den fjärde fonden beaktar hållbarhetsfrågor men dessa är inte avgörande för vilka bolag som väljs in i fonden.

*mål tagna av Norrlandsfondens styrelse i december 2015.

Norrlandsfondens överskottslikviditet, kapital som inte är utlånat till kunder, placeras i räntebärande värdepapper och i aktier. Norrlandsfonden, som ska vara ett föredöme inom hållbarhet och göra ansvarsfulla placeringar, har genom placeringarna en indirekt påverkan på hållbarhet.

Enligt Norrlandsfondens placeringsreglemente ska de externa förvaltare som anlitas av Norrlandsfonden visa att de bedriver ett aktivt hållbarhetsarbete i sin verksamhet. Under 2017 kompletterades reglementet med att intentionerna i Agenda 2030 ska vara vägledande för kapitalförvaltningen. Placeringar får endast göras i företag som på ett godtagbart sätt följer kraven i de internationella konventioner som Sverige har undertecknat däribland konventioner om mänskliga rättigheter. Placeringsreglementet har kravet att de fonder placeringar görs i ska uppfylla lägst två av tre hållbarhetskriterier (“väljer in, väljer bort, påverkar”) enligt Swesif (Sveriges forum för hållbara investeringar). Tre av de fonder som Norrlandsfonden haft under 2017, som innehållit aktier, har uppfyllt tre av Swesifs hållbarhetskriterier.

Genom att fördjupa dialogen med externa förvaltare kan arbetet med hållbara placeringar utvecklas. Under 2018 planeras en djupintervju med en förvaltare.

Vår direkta påverkan

Norrlandsfonden strävar efter att minimera vår direkta påverkan på miljön även om den är begränsad. Den största direkta påverkan på miljön är personalens och styrelsens resor med flyg och bil.

Bilresorna är en viktig förutsättning för att uppdraget att genomföra många kundbesök ska kunna uppfyllas. Norrlandsfondens företagsanalytiker ska besöka företag belägna i ett område som täcker 60 % av Sveriges yta och ofta i områden med begränsade möjligheter till kollektiva transporter. Vid personalresor med bil används alltid hyrbilar av hög miljöklass och med hög säkerhet för medarbetarna. Bra möjligheter finns för att hålla interna och externa möten via telefonmöten och videokonferens.

Koldioxidutsläppen från bilar kompenseras via köp av reduktions-

Miljöpåverkan	2017	2016	2015	2014	2013
Elförbrukning (kWh)	34 795	35 147	36 135	39 210	40 965
Elförbrukning per anställd	2 461	2 477	2 485	2 771	2 912
Koldioxidutsläpp CO ₂ (ton) - tjänsteresor	61,2	91,2	70,5	81,1	72,2
Koldioxidutsläpp CO ₂ /anställd (ton) - tjänsteresor	4,3	6,4	4,8	5,7	5,1

Minskningen av koldioxidutsläpp beror på färre flygresor.

enheter CER/CDM och utsläpp från flygresor kompenseras via Fly Green Fund. I både Luleå och Sundsvall har vi gröna elavtal och bara förnybar energi levereras.

Under 2017 har vi fortsatt arbetet med att agera föredömligt i hållbarhetsfrågor bland annat har vi genomfört fem seminarier tillsammans med IVA Nord med hållbarhetstema. Vi bevakar även tillgången på hyrbilar som drivs med el och delårsrapporterar hållbarhetsarbetet till styrelsen.

Styrning av hållbarhetsarbetet

Norrlandsfonden har arbetat strukturerat med hållbarhet sedan 2010 och har varje år rapporterat om hållbarhetsarbetet i ett separat avsnitt i anslutning till årsredovisningen.

Hållbarhetsarbetet styrs av styrelsens beslutade strategier, mål, inriktning och policyer. Styrelsen fattade i december 2015 beslut om fokusområden för hållbarhetsarbetet. I december 2017 beslutade styrelsen att behålla fokusområdena men vissa justeringar av målen gjordes. De viktigaste styrdokumentet för hållbarhetsfrågorna i verksamheten är verksamhetsplan, kreditpolicy, kapitalplaceringsreglemente, miljöpolicy och jämställdhets- och mångfaldspolicy. I kreditpolicyen ingår policy om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och etikpolicy som bilagor. Samtliga policyer är beslutade av styrelsen och revideras kontinuerligt. I samband med revideringar görs utvärdering av utfall av policyerna. Vi följer även de ägardirektiv som gäller för de statliga bolagen som under 2017 kompletterades med förhållningssätt till Agenda 2030 och den nya skrivningen kring hållbarhet i årsredovisningslagen.

Norrlandsfondens verksamhet ska präglas av hög etisk standard och en god affärsmoral där etikpolicyn är grunden för ett gemensamt förhållningssätt. Etikpolicyn gäller för samtliga anställda och styrelsen i Norrlandsfonden vilka har ett ansvar att uppträda som goda ambassadörer för verksamheten och agera så att förtroendet och det goda anseendet upprätthålls. I etikpolicyn ingår regler om förhållningssätt för att motverka risk för korruption. Inga fall av korruption har rapporterats under året.

Norrlandsfonden ställer sig bakom FN:s Global Compacts principer för hållbar utveckling men är inte underskrivande. Global Compact är ett strategiskt initiativ som uppmanar företag att visa sitt engagemang för tio globalt accepterade principer inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruptionsbekämpning. Principerna överensstämmer även med de hållbarhetsfrågor som samtliga företag med statligt ägande har att förhålla sig till enligt ägarens riktlinjer.

Mänskliga rättigheter ligger utanför organisationens påverkan men beaktas indirekt vid kreditgivning och kapitalplacering.

VD har ett övergripande ansvar för att hållbarhetsarbetet drivs framåt och genomförs i den dagliga verksamheten. Rapportering av hållbarhetsarbetet sker enligt GRI G4 och arbetet leds av en medarbetare på ekonomiavdelningen.

Om hållbarhetsredovisningen

Detta är Norrlandsfondens åttonde hållbarhetsredovisning som är upprättad i enlighet med Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer. Hållbarhetsredovisningen är också vår hållbarhetsrapport som upprättats i enlighet med kraven i Årsredovisningslagen. Hållbarhetsredovisning är antagen av Norrlandsfondens styrelse i februari 2018. Hållbarhetsredovisningen omfattar sidorna 17-23 i “2017 Årsredovisning och Hållbarhetsredovisning” samt “GRI G4 korsreferenstabell 2017” som redovisas på vår webbsida: www.norrlandsfonden.se.

Årets hållbarhetsredovisning är för tredje året upprättad enligt GRI G4 och uppfyller nivå Core, inklusive branschtillägget för finansaktörer (Financial Services, FS). Redovisningen är kvalitetssäkrad genom granskning och bestyrkande av KPMG. Norrlandsfonden kommer 2018 att gå över till GRI Standards.

Vid två workshops med styrelsen respektive personalen analyserades hur Norrlandsfonden kan bidra till att nå de globala hållbarhetsmålen. I vårt uppdrag finns tydliga kopplingar till några av målen.

Kretsloppsodlade tomater gör succé

Med grundfilosofin att skapa en bättre värld har Peckas Naturodlingar på kort tid gjort succé. Genom sin kretsloppsodling levererade de sin första skörd av närodlade och högkvalitativa tomater i januari 2018.

DET HAR GÅTT snabbt för det Härnösandsbaserade bolaget. Visserligen är Peckas Naturodlingar ett resultat av 20 års omfattande forskning, men sedan den första anläggningen för storskalig kretsloppsodling av tomater och fisk stod klar har det gått undan.

I januari 2018 levererade bolaget sin första skörd av tomater till butik. Och intresset har varit enormt.

– Folk älskar det! Antalet medvetna konsumenterna ökar enormt, liksom efterfrågan på klimatsmart och giftfri mat producerad i Sverige. Man vill ha koll på processen helt enkelt, konstaterar Hugo Wikström, vd.

Processen i det här fallet innebär att ett regelrätt kretslopp där vattnet i fiskodlingen pumpas ut som växtnäring till plantorna som växer i grus i växthus, och sedan leds tillbaka till fiskarna. Systemet är slutet och renar sig självt. Det enda som tillförs är

fiskens mat och solljus, eller artificiellt ljus. Fiskarna blir på så sätt aldrig sjuka och det uppstår inte heller några utsläpp som påverkar miljön.

Anläggningen där allt sker är världsunik och finns än så länge i Härnösand. Planen är dock att expandera.

– Vi tittar på att bygga vidare i Mälardalen, Göteborg och Malmö. Utöver det har

vi internationella kontakter och planerar att utveckla strategier för att sälja konceptet utomlands, säger Hugo Wikström och fortsätter:

– Vår affärsidé att erbjuda närproducerade och högkvalitativa grönsaker och fisk är helt rätt i tiden. Om tio år tror jag att vi i ännu större utsträckning kommer att producera mat på andra, mer miljömedvetna, sätt.

Anläggningen i Härnösand är världsunik och resultatet av 20 års forskning.

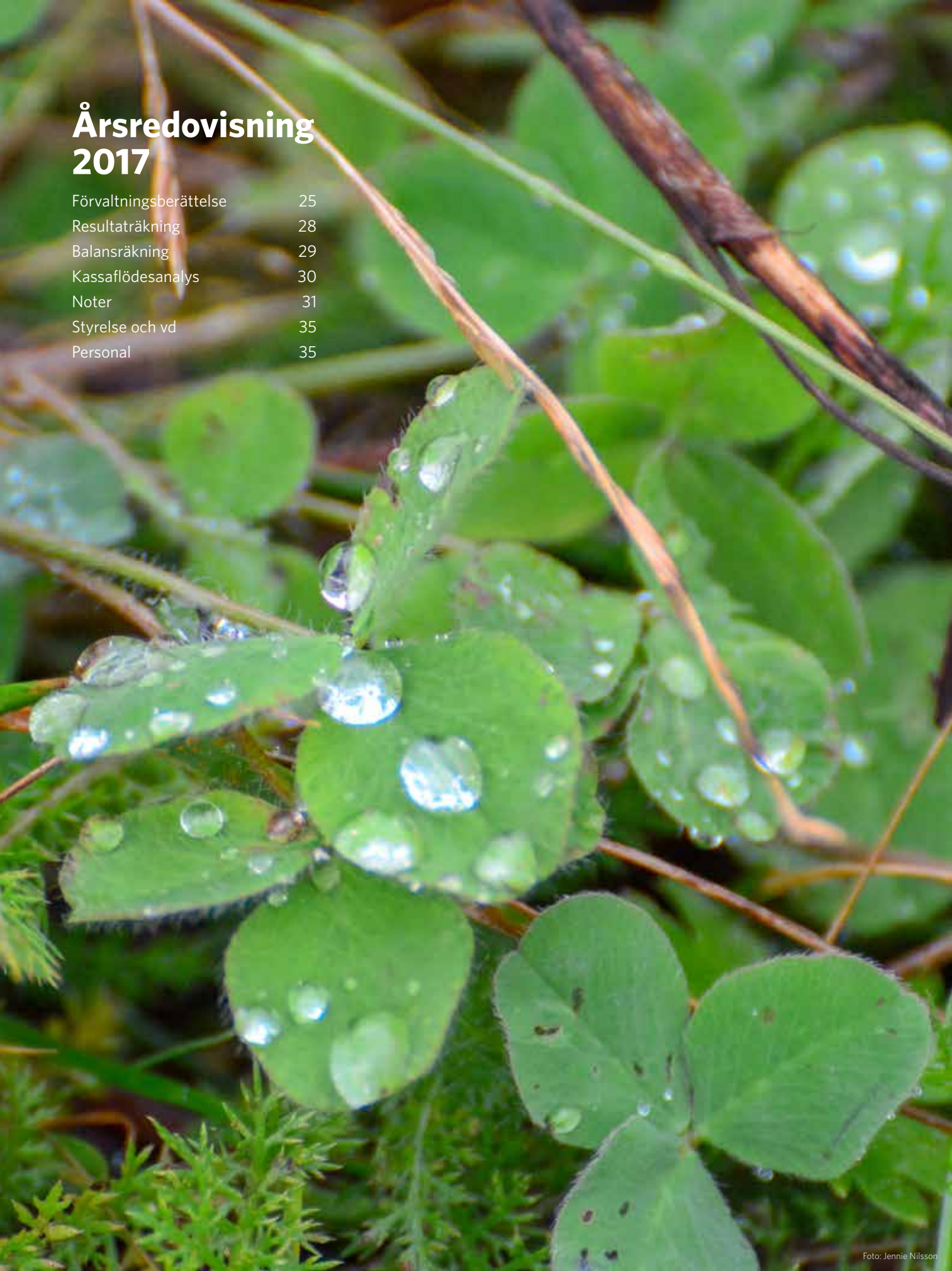

Foto: Jennie Nilsson

Årsredovisning 2017

Förvaltningsberättelse	25
Resultaträkning	28
Balansräkning	29
Kassaflödesanalys	30
Noter	31
Styrelse och vd	35
Personal	35

Förvaltningsberättelse

Norrlandsfonden Org nr 897000-3003

Styrelsen och verkställande direktören för Stiftelsen Norrlandsfonden lämnar härmed redovisning för räkenskapsåret 2017, Norrlandsfondens 57:e räkenskapsår. Verksamheten bedrivs i associationsformen stiftelse och har sitt säte i Luleå kommun. När jämförande information för föregående räkenskapsår lämnas redovisas denna inom parentes.

Inriktning av verksamheten

Norrlandsfondens uppdrag är att främja norrländska företags utveckling. Detta genom att erbjuda små och medelstora företag i Norrland finansiering för nyetablering, utveckling och expansion. Norrlandsfonden kan också ta initiativ till och finansiera insatser för att utveckla förutsättningarna för näringslivet i Norrland. Exempel på detta är Norrlandsfondens engagemang i intressebolag och projekt.

Verksamhetens inriktning och målsättningar fastställs av styrelsen i en årlig verksamhetsplan.

Verksamhetsutveckling

Ekonomisk översikt (mkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Årets resultat	24	12	20	13	3
Eget kapital	1 098	1 074	1 062	1 042	1 029
Verksamhetsintäkter	54	29	55	32	31
Engagerat kapital	997	980	939	941	863
Beviljade krediter	328	451	264	313	281

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Riksdagen har i december 2017 beslutat om ett kapitaltillskott till Norrlandsfonden om 200 miljoner kronor. Tillskottet ska tillföras Norrlandsfonden under år 2018.

Finansieringsverksamheten

Växande länestock

Under 2017 beviljade Norrlandsfonden krediter till 162 (172) företag med totalt 328 (451) mkr. Av kredittagarna var 54 procent eller 87 företag nya kunder för Norrlandsfonden. Av årets utlåning har 26 (19) procent av antalet beviljade krediter lämnats till företag som ägs eller leds av kvinnor. Årets utlåning beräknas generera investeringar i norrländskt näringsliv med cirka 2 400 mkr. Vid årets slut hade Norrlandsfonden totalt 450 kunder med ett totalengagemang om 965 mkr. Norrlandsfonden kan i huvudsak erbjuda företagen finansiering i form av lån, konvertibla skuldebrev och borgen.

Lån

Företag kan få lån för att investera i maskiner och fastigheter, utveckla produkter samt för marknadsinsatser. Dessutom kan lån ges för att tillgodose företags behov av rörelsekapital och för finansiering i samband med ägarskiften i företag. Under 2017 beviljade Norrlandsfonden 114 (133) lån till ett totalt belopp av 226 (354) mkr.

Konvertibla skuldebrev

Denna finansiella produkt erbjuds företag med spritt ägande och där t ex riskkapitalbolag eller så kallade affärsänglar investerar parallellt med Norrlandsfonden. Under 2017 har Norrlandsfonden beviljat 15 (17) skuldebrev på totalt 35 (37) mkr.

Borgen

Norrlandsfondens borgensåtaganden avser normalt enskilda affärsuppgörelser. I normalfallet betyder det att Norrlandsfonden garanterar förskott och åtaganden som kundföretag tagit på sig. Borgensåtaganden kan också gälla för kredit som ställts av bank. Under 2017 har Norrlandsfonden beviljat 44 (42) borgen och garantier på totalt 67 (60) mkr.

Verksamhet i dotterföretag och intresseföretag

Norrlandsfonden har ägande i ett antal riskkapitalbolag och bolag med inkubatorsverksamhet.

Partnerinvest Övre Norrland AB

Riskkapitalbolaget Partnerinvest Övre Norrland AB bildades under år 2009. Bolaget ska som minoritetsägare investera i små och medelstora företag i Norrbottens och Västerbottens län. Alla investeringar ska ske i partnerskap med privata investerare. Bolaget ägs till hälften av vardera Norrlandsfonden och Almi Invest AB. Vid 2017 års utgång hade bolaget investeringar i 38 portföljbolag.

Norr Sådd Holding AB

Bolaget bildades år 2000 för att bidra till tillkomsten av såddkapitalbolag i anslutning till universitetsorterna i Norrland. Norrlandsfonden är sedan 2015 ensamägare till bolaget. Norr Sådd Holding AB är delägare i Lunova AB i Luleå.

Arctic Business Incubator AB

Arctic Business Incubator AB bildades under år 2004 för att driva en företagsinkubator för högteknologiska affärsidéer i Norrbottens och norra Västerbottens län. Bolaget ägs till 20 procent av Norrlandsfonden. Övriga ägare är Skellefteå Industrihus AB, Luleå kommun, LTU Holding AB samt Region Norrbotten.

Samhällsprojekt

Norrlandsfonden har under år 2017 varit en aktiv partner i Venture Cup och Ung Företagsamhet. Venture Cup är ett samverkansprojekt som ska uppmuntra bildandet av nya tillväxtföretag genom att årligen anordna en affärsplantävling. Ung Företagsamhet har som syfte att stärka ungdomars entreprenörskap. Norrlandsfonden bedriver också ett samarbete med Nyföretagarcentrum i Norrland. Norrlandsfonden har under 2017, i likhet med tidigare år, ansvarat för framtagning av en Konjunkturbarometer för Norrland som ger en totalbild av konjunkturen för hela Norrland. Därutöver har i samarbete med Konjunkturinstitutet under året tre konjunkturanalyser presenterats i tidningen Norrlandsbarometern.

Finansiell riskhantering

Finanspolicy

Norrlandsfonden exponeras för olika typer av finansiella risker. Hanteringen av risker regleras i policyer som fastställts av styrelsen. Verkställande direktören ansvarar för kreditberedningen. Till hans förfogande finns en kreditorganisation som består av Norrlandsfondens egna medarbetare. För placering av stiftelsens likvida medel anlitas externa kapitalförvaltare för vilka riktlinjer har fastställts i ett placeringsreglemente.

Ränterisker

Ränterisken innebär att värdet på ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntan, vilket kan ha en negativ inverkan på stiftelsens resultaträkning, balansräkning och kassaflöde. Norrlandsfondens finansieringskälla är i huvudsak eget kapital. Detta medför att Norrlandsfonden främst är exponerad för ränterisker vad gäller placeringar av likvida medel och utestående lånefordringar.

Kreditrisker

Med kreditrisker avses de risker som uppstår vid utlåning, garantigivning samt vid kapitalplaceringar och som innebär att motparten inte kan fullgöra sina åtaganden och därmed orsakar en förlust för stiftelsen. Norrlandsfondens riktlinjer för utlåningsverksamhet och garantigivning har fastställts i en kreditpolicy för Norrlandsfondens kreditverksamhet. Policyen innehåller bl a regler för engagemangsnivåer, räntesatser och återbetalningsvillkor. Under året görs kontinuerliga riskvärderingar som syftar till att på ett rättvisande sätt kunna

värdera kreditportföljen. Riskvärderingen ger också underlag för bedömning av länestockens utveckling i riskhänseende. Fem olika risknivåer används, vilka är styrande för den reservering som görs i redovisningen.

Förvaltning av Norrlandsfondens likvida medel

Norrlandsfonden har uppdragit åt externa förvaltare att sköta stiftelsens kapitalförvaltning avseende räntebärande värdepapper och aktier noterade på Stockholmsbörsen eller utländska börser samt övriga placeringar. Avkastningen på förvaltad kapital har under året uppgått till 4 (3) procent.

Enligt Norrlandsfondens placeringsreglemente ska normalfördelningen mellan räntebärande placeringar och aktier vara 75 procent räntebärande placeringar och 25 procent aktier. Vid årsskiftet uppgick andelen aktier till 4 procent.

Hållbarhetsarbete

Norrlandsfondens styrelse har för år 2017 avlämnat sin åttonde hållbarhetsredovisning enligt Global Reporting Initiatives (GRI:s) riktlinjer G4 Core. I enlighet med ÄRL 6 kap 11 § har Norrlandsfonden valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en avskild rapport. Omfattningen av hållbarhetsrapporten, som även avser Norrlandsfondens hållbarhetsredovisning, framgår av avsnittet Hållbarhetsredovisning 2017 i ”Årsredovisning med hållbarhetsredovisning” som publiceras på Norrlandsfondens hemsida www.norrlandsfonden.se. Redovisningen är kvalitetssäkrad genom granskning av extern part (KPMG). Det är styrelsen som fastställer hållbarhetsredovisningen.

Stiftelsens styrning

Styrelsen har beslutat att Norrlandsfonden i tillämpliga delar ska svara upp mot Svensk kod för bolagsstyrning.

Norrlandsfondens verksamhet har initierats av staten men stiftelsen har en självständig ställning i förhållande till regeringen. Norrlandsfondens verksamhet bedrivs i stiftelseform. Det är stiftelsens stadga som reglerar grunderna för hur stiftelsen styrs. Stadgan återfinns i sin helhet på Norrlandsfondens hemsida, www.norrlandsfonden.se. Av stadgan framgår att stiftelsens verksamhet ska bedrivas på så sätt att det egna kapitalet behålls nominellt intakt.

Styrelse och verkställande direktör

Styrelsen består av nio ordinarie ledamöter. Samtliga utses av regeringen som också utser ordförande. Den nuvarande styrelsen har utsetts för tiden fram till 30 juni 2018. Fem av ledamöterna har utsetts direkt av regeringen, fyra efter nomineringsprocess hos de fem norrländska landstingen. Arvode till styrelsen fastställs av regeringen och uppgår till totalt 425 kkr (463 kkr). Styrelsen har under 2017 bestått av Tomas Lejon, ordförande, Erik Bergkvist, Leif Boström (från och med 2017-04-20), Wilhelm Geijer (avliden i januari 2017), Katarina Green (till och med 2017-09-06), Kajsa Hedberg, Per Lundkvist (från och med 2017-09-07), Ingemar Nilsson (från och med 2017-07-01), Per Nordgren, Anna-Caren Säterberg och Carina Östansjö. Per Lundkvist har ersatts av Ellinor Schrewelius från och med 2018-02-22. Styrelsen har inom sig utsett Erik Bergkvist till vice ordförande. Samtliga styrelseledamöter är oberoende i förhållande till stiftelsen.

De planer för verksamheten som styr Norrlandsfondens verksamhetsinriktning fastställs årligen av styrelsen. Vidare reviderar styrelsen årligen arbetsordning för sitt eget arbete, instruktion till verkställande direktören och rapporteringsinstruktion. Inga kommittéer eller utskott har utsetts inom styrelsen. Verkställande direktör utses av styrelsen.

Kreditpolicy är det ramverk som innehåller riktlinjer för Norrlandsfondens kreditverksamhet. I policyn regleras att styrelsen ska fatta beslut i alla kreditärenden som faller utanför verkställande direktörens och ekonomichefens mandat. Förutom bestämmelser om kredithantering och rollfördelning finns jävsregler samt etikregler som begränsar styrelsens, verkställande direktörens och övriga anställdas innehav av aktier i kundföretag. Förutom kreditpolicyn fastställer styrelsen policydokument för kapitalförvaltning, etik, miljö, jämställdhet och mångfald samt policy för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Styrelsens arbete leds av dess ordförande som också är ansvarig för de årliga utvärderingar av styrelsearbetet som genomförs. 2017 års utvärdering genomfördes vid styrelsemöte 2017-04-28. Utvärderingen har redovisats till Näringsdepartementet.

Under 2017 har styrelsen haft sex ordinarie styrelsemöten och därutöver sju extra möten föranledda av enskilda låneärenden. Norrlandsfondens revisorer deltog vid ett tillfälle i samband med att tidigare års årsredovisning framlades. Norrlandsfondens ekonomichef fungerar som sekreterare i styrelsen och närvarar därmed på samtliga möten. Ledamöternas närvaro vid mötena framgår av följande tabell:

Namn	Deltagit antal möten/Totalt antal möten under året	
Tomas Lejon, ordf	12/13	
Erik Bergkvist	6/13	
Leif Boström**	9/10	
Katarina Green*	7/7	
Kajsa Hedberg	11/13	
Per Lundkvist***	5/6	
Ingemar Nilsson****	6/7	
Per Nordgren	10/13	
Anna-Caren Säterberg	10/13	
Carina Östansjö	6/13	
* Ledamot till och med 2017-09-06 *** Ledamot från och med 2017-09-07		
Ledamot från och med 2017-04-20 ** Ledamot från och med 2017-07-01		

Det arbete som utförs av verkställande direktören utvärderas löpande av styrelsen. Verkställande direktör ingår inte i styrelsen men deltar på alla styrelsemöten, utom vid styrelsens utvärdering av hans eget arbete. Till verkställande direktören utgår marknadsmässig lön, ingen rörlig ersättning tillkommer och han har inga andra väsentliga uppdrag utanför Norrlandsfonden.

Intern kontroll

En god intern kontroll är en av grunderna för ett effektivt styrelsearbete. Styrelsens arbetsordning, instruktion för verkställande direktör, rapporteringsinstruktioner samt regler i policydokument är samtliga väsentliga för att en god intern kontroll ska kunna upprätthållas. Internkontrollen har utformats för att säkerställa tillförlitlighet i intern och extern rapportering. Det är styrelsen och verkställande direktören som ansvarar för intern kontroll inom Norrlandsfonden.

Revisorer

Norrlandsfondens två revisorer och suppleanter till dessa utses enligt stadgan av regeringen. För räkenskapsåret 2017 har utsetts auktoriserade revisorerna Johanna Sällvin och Hans Öystilä, båda KPMG. Ansvarig för granskning av hållbarhetsredovisningen är Åsa Ekberg, KPMG, som påtecknar bestyrkanderapport tillsammans med Johanna Sällvin. Ersättning till revisorerna framgår av not 4. Revisorerna har, i enlighet med gällande rutiner, närvarat vid ett av styrelsemötena utan samtidigt närvaro av verkställande direktör och ekonomichef.

Specifikation av eget kapital

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		Summa eget kapital
	Stiftelsekapital	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående balans	776 000	286 322	12 058	1 074 380
Disposition av föregående års resultat		12 058	-12 058	
Årets resultat			23 989	23 989
Utgående balans	776 000	298 380	23 989	1 098 369

Årets överskott uppgår till 24 (12) mkr. Resultatet har påverkats positivt av realisationsvinster vid försäljning av aktier i samband med konvertering av konvertibelt skuldebrev på totalt 21 miljoner kronor, samt en god avkastning i kapitalförvaltningen vad avser aktier. Resultatet har vidare påverkats av låga marknadsräntor som haft inverkan på Norrlandsfondens ränteintäkter på såväl kreditstocken som kapitalförvaltningen.

Framtida utveckling

Norrlandsfondens målsättning för år 2018 är en beviljad kreditvolym på 320 mkr. Denna volym förväntas generera investeringar i norrländskt näringsliv med cirka 1,3 miljarder kronor. Resultatet bedöms bli lägre än 2017 års resultat.

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Foto: Per Nilsson

Resultaträkning

Belopp i kkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
Verksamhetsintäkter			
Ränteintäkter lån		30 918	28 222
Resultat i samband med avyttring av konvertibla skuldebrev		21 367	-750
Övriga intäkter	2	1 374	1 362
Summa verksamhetsintäkter		53 659	28 834
Verksamhetskostnader			
Personalkostnader	3	-18 818	-17 708
Externa kostnader	4	-7 855	-8 346
Kostnader för samhällsprojekt		-1 589	-1 732
Avskrivning av inventarier	5	-221	-512
Summa verksamhetskostnader		-28 483	-28 298
Verksamhetsresultat		25 176	536
Resultat från finansiella poster			
Resultat från värdepapper och fordringar			
som är anläggningstillgångar	6	-369	-2 967
Ränteintäkter och liknande resultatposter	7	19 920	25 264
Övriga finansiella kostnader		-166	-36
Resultat före låneförluster		44 561	22 797
Låneförluster	8	-20 572	-10 739
Årets resultat		23 989	12 058

Balansräkning

Belopp i kkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	9	277	439
		277	439
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i dotterföretag	10	2 968	2 968
Andelar i intresseföretag	11	19 162	19 162
Fordringar hos intresseföretag	12	9 166	9 535
Fordringar lån	13	909 057	875 583
		940 353	907 248
Summa anläggningstillgångar		940 630	907 687
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar		9 501	3 407
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	1 768	2 157
		11 269	5 564
Kortfristiga placeringar	15	297 421	492 303
Kassa och bank			
Kassa och bank		256 356	72 715
		256 356	72 715
Summa omsättningstillgångar		565 046	570 582
SUMMA TILLGÅNGAR		1 505 676	1 478 269
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Stiftelsekapital		776 000	776 000
		776 000	776 000
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		298 380	286 322
Årets resultat		23 989	12 058
		322 369	298 380
		1 098 369	1 074 380
Reserv för befarade förluster			
Lån	8	200 380	193 232
Övertagna borgensåtaganden	8	375	1 878
		200 755	195 110
Långfristiga skulder			
Reversskuld	16	-	200 000
		-	200 000
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		924	1 001
Reversskuld	16	200 000	
Övriga skulder		463	3 864
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	17	5 165	3 914
		206 552	8 779
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 505 676	1 478 269

Kassaflödesanalys

Belopp i kkr	Not	2017	2016
Den löpande verksamheten			
Resultat efter låneförluster	20	23 989	12 058
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	21	29 046	17 324
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		53 035	29 382
Förändringar i rörelsekapital			
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		-5 706	90
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		197 773	-1 218
Kassaflöde från den löpande verksamheten		245 102	28 254
Låne- och investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-59	-319
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		-	6
Omklassificering av reversskuld		-200 000	-
Investeringar i finansiella tillgångar		-254 770	-234 830
Avyttring/minskning av finansiella tillgångar		198 486	155 024
Kassaflöde från låne- och investeringsverksamheten		-256 343	-80 119
Årets kassaflöde			
Likvida medel vid årets början		565 018	616 883
Likvida medel vid årets slut	22	553 777	565 018

Noter

NOT 1 Redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Allmänt

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år.

Ingen koncernredovisning har upprättats avseende helägt dotterföretag med anledning av att dotterföretaget bedöms ha ringa betydelse för kravet på en rättvis bild av ställning och resultat.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Samtliga belopp avser kkr (tusentals kronor) om inget annat anges.

Intäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av den ersättning som erhållits eller kommer att erhållas. Utdelningsintäkter, royalties och realisationsvinster redovisas när ägarens rätt att erhålla betalning har fastställts. Ränteintäkter redovisas fördelat över löptiden.

Under rubriken Ränteintäkter och liknande resultatposter ingår intäkter respektive kostnader som direkt hänför sig till nettoavkastning från kortfristiga placeringar. Ränteintäkter periodiseras över tiden, medan avkastning avseende utdelningar och dylikt redovisas när ägarens rätt att erhålla betalning har fastställts.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro och dylikt redovisas i takt med intjänandet.

Norrlandsfonden följer kollektivavtalad tjänstepension ITP vilken är en förmånsbestämd plan. Norrlandsfondens utfästelse är att erlagga premie till vald försäkringsgivare. För vissa personalgrupper tillåts så kallade alternativa pensionslösningar inom ramen för ITP-planen. Samtliga av dessa är avgiftsbestämda och tryggas genom tecknade försäkringar i försäkringsbolag. Premiebestämda planer för vilka pensionspremier betalas redovisas som avgiftsbestämda. Avgifterna kostnadsförs i resultaträkningen.

Skatt

Stiftelsen är skattebefriad enligt 7 kap 17 § Inkomstskattelagen (1999:1229). Stiftelsen är inte skattepliktig för mervärdesskatt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar, bestående av inventarier, redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod efter- som det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Beräknad nyttjandeperiod är tre till fem år. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns omprövas tillgångens eventuella restvärde.

Finansiella anläggningstillgångar

Med andelar i dotterföretag avses aktier i juridisk person där Norrlandsfonden äger andelar överstigande 50 procent. Med andelar i intresseföretag avses aktier i juridisk person där Norrlandsfonden äger andelar mellan 20 och 50 procent. Såväl Andelar i dotterföretag som Andelar i intresseföretag värderas individuellt till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet. Individuell nedskrivning sker då stadigvarande värdenedgång bedöms föreligga. Fordringar hos intresseföretag redovisas i balansräkningen med utbetalt belopp minskat med nedskrivning.

Fordringar lån omfattar lån och engagemang med konvertibla skuldebrev. Fordringarna redovisas i balansräkningen med utbetalda belopp minskat med reglerade fordringar och avskrivningar. Reservering för befarade förluster sker efter individuell värdering (se nedan Viktiga uppskattningar och bedömningar). Vid konkurser avskrivs bevakad fordran utan värdering av möjligheten till utdelning.

Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar utgörs av noterade andelar i aktiefonder, blandfonder och räntefonder samt medel placerade på fasträntekonton hos bank inklusive upplupna ränteintäkter på dessa. De totala placeringarna värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet. Enligt Norrlandsfondens placeringsreglemente är syftet med att placera i olika tillgångsslag att uppnå riskspridning.

Viktiga uppskattningar och bedömningar

Antaganden om framtiden som innehåller osäkerhet i uppskattningar har gjorts för balansposterna som ingår i Reserv för befarade förluster.

Lån

Reserveringar för befarade låneförluster sker efter individuell värdering i enlighet med fastställd kreditpolicy för Norrlandsfonden.

Övertagna borgensåtaganden

Reserv för övertagna borgensåtaganden värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärde.

Övriga finansiella skulder

Reversskuld samt kortfristiga skulder värderas till anskaffningsvärde.

Eventualförpliktelser

Redovisade garantier och borgensåtaganden avser möjliga förpliktelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av en eller flera osäkra framtida händelser som inte ligger inom Norrlandsfondens kontroll. Förpliktelserna har inte redovisats som skuld.

NOT 2 Övriga intäkter

	2017	2016
Garantiavgifter	1174	1162
Administrationsersättning	200	200
	1 374	1 362

NOT 3 Anställda, personalkostnader och arvoden till styrelse

Medelantalet anställda	2017	2016
	(varav män)	(varav män)
Sverige		
Luleå	10	10
Sundsvall	4	4
Totalt	14	14
	(48%)	(46%)

Könsfördelning i styrelse och företagsledning	2017-12-31	2016-12-31
	Andel kvinnor	Andel kvinnor
Styrelsen	33%	44%
Övriga ledande befattningshavare	50%	50%

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader	2017	2016
Löner, andra ersättningar och sociala kostnader		
Styrelse och verkställande direktör	1 883	1 971
Övriga anställda	9 213	8 729
	11 096	10 700
Sociala kostnader	7 183	6 858
(varav pensionskostnad exkl särskild löneskatt) ¹⁾	(2 924)	(2 803)

Inga rörliga ersättningar utgår till ledning eller övriga anställda.
1) Av företagets pensionskostnader avser 817 (827) kkr verkställande direktören. Stiftelsen följer ITP-planen. Verkställande direktören lämnar sin befattning för pensionering den 5 mars 2018.
Till styrelsen utgår arvode enligt regeringens beslut. Ersättning till verkställande direktör beslutas av styrelsen. Ersättning till övriga anställda beslutas av verkställande direktör.

NOT 4 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2017	2016
KPMG		
Revisionsuppdrag	160	151
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	106	100
Andra uppdrag	36	6

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på stiftelsens revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana arbetsuppgifter. Med revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag avses granskning av hållbarhetsredovisning. Allt annat är andra uppdrag.

NOT 5 Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar

	2017	2016
Avskrivningar enligt plan		
Inventarier	221	512
	221	512

NOT 6 Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2017	2016
Årets nedskrivning (se not 12)	-369	-2 967
	-369	-2 967

NOT 7 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2017	2016
Avkastning andelar i aktiefonder	12 475	22 419
Avkastning från andelar i räntefonder, blandfonder och övriga placeringar	7 445	2 845
	19 920	25 264

Avkastningen från fondandelar samt övriga ränteplaceringar avser utdelningar, ränta, vinster och förluster vid avyttringar samt nedskrivningar till marknadsvärden.

NOT 8 Låneförluster

	2017	2016
Låneförluster utgörs av:		
Konstaterade förluster	22 810	43 149
Borgensåtaganden	1 814	200
Influtet på avskrivna fordringar	-4 748	-3 307
Förlusttäckningsgaranti från staten	-303	-
Förlusttäckningsgaranti från EIF		
avs konstaterade förluster	-5 215	-
Förändring av reserv för övertagna borgensåtaganden ¹⁾	-1 502	-2 176
Förändring av reserv för befarade kreditförluster ²⁾	7 716	-27 127
	20 572	10 739

1) Övertagna borgensåtaganden avser åtaganden som övertagits under år 2014 från Vattenfall Inlandskraft AB.
2) I förändring av reserv för befarade kreditförluster ingår förväntad förlusttäckning i enlighet med avtal med Europeiska Investeringsfonden (EIF) tecknat under 2016. Förväntad förlusttäckning i enlighet med avtal med staten ingår för 2016.

NOT 9 Inventarier

	2017-12-31	2016-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	4 604	4 454
Nyanskaffningar	59	319
Avyttringar och utrangeringar	-230	-169
Vid årets slut	4 433	4 604

Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-4 165	-3 816
Avyttringar och utrangeringar	230	163
Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-221	-512
Vid årets slut	-4 156	-4 165
Redovisat värde vid årets slut	277	439

NOT 10 Andelar i dotterföretag

	2017-12-31	2016-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början och slut	18 177	18 177
Akkumulerade nedskrivningar		
Vid årets början och slut	-15 209	-15 209
Redovisat värde vid årets slut	2 968	2 968

Specifikation av stiftelsens innehav av andelar i dotterföretag	2017-12-31		
Dotterföretag	Justerat EK	Andelar	Redovisat värde
/ org nr, säte	/ Årets resultat	/ antal i % ¹⁾	
Direkt ägda			
Norr Sådd Holding AB	5 156	263 550	2 968
556599-8233, Luleå	-9	100%	

Dotterföretag	Justerat EK	Andelar	2016-12-31
/ org nr, säte	/ Årets resultat	/ antal i % ¹⁾	Redovisat värde
Direkt ägda			
Norr Sådd Holding AB	5 101	263 550	2 968
556599-8233, Luleå	-126	100%	

1) Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

NOT 11 Andelar i intresseföretag

	2017-12-31	2016-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början och slut	30 070	30 070
Akkumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	-10 908	-8 406
Årets nedskrivningar	-	-2 502
Vid årets slut	-10 908	-10 908
Redovisat värde vid årets slut	19 162	19 162

Specifikation av stiftelsens innehav av andelar i intresseföretag	2017-12-31		
Intresseföretag	Justerat EK	Andelar	Redovisat värde
/ org nr, säte	/ Årets resultat	/ antal i % ¹⁾	
Direkt ägda			
Partnerinvest Övre Norrland AB	20 469	50 000	19 142
556771-4331, Luleå	1 327	50%	
Arctic Business Incubator AB	445	200	20
556668-3198, Luleå	-15	20%	
			19 162

Specifikation av stiftelsens innehav av andelar i intresseföretag	2016-12-31		
Intresseföretag	Justerat EK	Andelar	Redovisat värde
/ org nr, säte	/ Årets resultat	/ antal i % ¹⁾	
Direkt ägda			
Partnerinvest Övre Norrland AB	19 142	50 000	19 142
556771-4331, Luleå	-2 502	50%	
Arctic Business Incubator AB	472	200	20
556668-3198, Luleå	5	20%	
			19 162

Med justerat eget kapital avses Norrlandsfondens andel av företagets eget kapital inklusive eget kapitaldelen i obeskattade reserver. Med årets resultat avses Norrlandsfondens ägarandel av företagets resultat efter skatt inklusive eget kapitaldelen i årets förändring av obeskattade reserver.

1) Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

NOT 12 Fordringar hos intresseföretag

	2017-12-31	2016-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	10 000	-
Tillkommande fordringar	-	10 000
Vid årets slut	10 000	10 000

Akkumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	-465	-
Årets nedskrivningar	-369	-465
Vid årets slut	-834	-465
Redovisat värde vid årets slut	9 166	9 535

Fordran avser Norrlandsfondens andel av riskkapitalfond förvaltd av Partnerinvest Övre Norrland AB.

NOT 13 Fordringar lån

	2017-12-31	2016-12-31
Vid årets början	875 583	848 638
Tillkommande fordringar	254 770	225 118
Reglerade fordringar	-198 486	-155 024
Årets avskrivningar	-22 810	-43 149
	909 057	875 583

Varav förfaller inom ett år efter balansdagen	188 004	210 643
Varav förfaller ett till fem år efter balansdagen	529 242	492 832
Varav förfaller senare än fem år efter balansdagen	191 811	172 108
I fordringar lån ingår lån mot konvertibla skuldebrev med	154 151	182 500
I fordringar lån ingår vinstandelslån med	15 000	15 000
I fordringar lån ingår lokaliseringslån med	1 550	1 890

Utöver lån som redovisas i balansräkningen har fonden tecknat avtal om att erhålla royalty med	4 149	1 950
--	-------	-------

NOT 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Upplupna ränteintäkter på kortfristigta placeringar	731	1 201
Upplupna ränteintäkter på utestående lån	132	124
Övriga poster	905	832
	1 768	2 157

NOT 15 Kortfristiga placeringar

	Bokfört värde 2017-12-31	Bokfört värde 2016-12-31
Noterade andelar i aktiefonder	-	121 676
Noterade andelar i blandfonder	-	99 626
Noterade andelar i räntefonder och övriga ränteplaceringar	283 088	271 000
Noterade och onoterade aktier	14 333	-
	297 421	492 303

	Marknadsvärde 2017-12-31	Marknadsvärde 2016-12-31
Noterade andelar i aktiefonder	-	121 676
Noterade andelar i blandfonder	-	99 626
Noterade andelar i räntefonder och övriga ränteplaceringar	283 849	272 201
Noterade och onoterade aktier	20 266	-
	304 115	493 503

Blandfonder innehåller aktier, räntebärande värdepapper samt övriga placeringar. Upplupna räntor fastränteplaceringar redovisas i balansposten Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter enligt not 14. Orealiserade vinster i kortfristiga placeringar uppgick vid årets utgång till 5 964 kkr (0 kkr).

NOT 16 Reversskuld

	2017-12-31	2016-12-31
Skuld som förfaller senare än fem år från balansdagen	-	200 000
Skuld som förfaller inom ett år från balansdagen	200 000	-

NOT 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Skulder för personalrelaterade kostnader	2 510	2 128
Skulder avseende befarade infriande av borgensåtaganden	1 814	700
Förutbetalda administrationsättning	-	200
Förutbetalda garantiavgifter	470	588
Övriga poster	371	298
	5 165	3 914

NOT 18 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

	2017-12-31	2016-12-31
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Eventalförpliktelser		
Tecknade ramar för garantier och borgensåtaganden	55 525	68 042
Övertagna borgensåtaganden	876	4 381
	56 401	72 423

Övertagna borgensåtaganden avser åtaganden som övertagits under år 2014 från Vattenfall Inlandskraft AB.

NOT 19 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Norrlandsfonden har i januari 2018 förlängt sitt garantiavtal med Europeiska Investeringsfonden (EIF) till den 31 januari 2019.

NOT 20 Betalda räntor och erhållen utdelning

	2017	2016
Erhållen ränta	31 004	28 216
Erlagd ränta	-	-

NOT 21 Övriga upplysningar till kassaflödesanalysen
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m

	2017	2016
Av- och nedskrivningar av tillgångar		
som belastat resultatet	221	3 013
Avskrivning av lånefordringar	23 179	43 614
Reservering för kreditförluster	5 646	-29 303
	29 046	17 324

NOT 22 Likvida medel

	2017	2016
Följande delkomponenter ingår i likvida medel:		
Banktillgodohavanden	256 356	72 715
Kortfristiga placeringar, jämställda med likvida medel	297 421	492 303
	553 777	565 018

NOT 23 Nyckeltalsdefinitioner

Engagerat kapital
Summan av fordringar lån, andelar i dotterföretag och intresseföretag, fordringar hos intresseföretag samt tecknade borgensförbindelser.

Luleå den 26 februari 2018	
Tomas Lejon Ordförande	
Erik Bergkvist Kajsa Hedberg Per Nordgren Anna-Caren Säterberg	Leif Boström Ingemar Nilsson Ellinor Schrewelius Carina Östansjö
Lars-Olov Söderström Verkställande direktör	
Vår revisionsberättelse har lämnats den 26 februari 2018	
Johanna Sällvin Auktoriserad revisor	Hans Öystilä Auktoriserad revisor
Av regeringen utsedda revisorer	

Styrelse och vd

Tomas Lejon, Luleå (ordförande).
Född 1965. Styrelseordförande sedan 2016. CEO Aktiebolaget Loglum, styrelseordförande Norrbottens Handelskammare.

Erik Bergkvist, Umeå.
Född 1965. Ledamot sedan 2011. Fil dr nationalekonomi. Regionråd och styrelseordförande Region Västerbotten.

Leif Boström, Luleå.
Född 1959. Ledamot sedan 2017. Direktör Division Specialprodukter LKAB. Styrelseledamot Euromin.

Kajsa Hedberg, Skellefteå.
Född 1968. Ledamot sedan 2014. Strategisk rådgivare. Styrelseordförande EO Grafiska AB.

Ingemar Nilsson, Sundsvall.
Född 1956. Ledamot sedan 2017. Riksdagsledamot, finansutskottet. Styrelseledamot Riksbankens Jubileumsfond och Stadsbacken AB.

Per Nordgren, Örnsköldsvik.
Född 1966. Ledamot sedan 2015. Industriell rådgivare. Styrelseordförande LEDiL OY, Tekniseri OY och Rototilt Group AB. Styrelseledamot K4 Sweden AB, Giroventilation AB m fl.

Ellinor Schrewelius, Stockholm.
Född 1982. Ledamot sedan 2018. Bolagsförvaltare Näringsdepartementet.

Anna-Caren Säterberg, Åre.
Född 1964. Ledamot sedan 2015. Riksdagsledamot.

Carina Östansjö, Bollnäs.
Född 1954. Ledamot sedan 2010. Regionråd i opposition Landstinget Gävleborg.

Lars-Olov Söderström, Luleå, Verkställande direktör.
Född 1952. Till Norrlandsfonden 1993. Civilekonom, tidigare befattning som enhetschef vid Nutek.

Personal

Foto: Lennart Jönsson

Petter Alapää, företagsanalytiker, Luleå, **Per Nilsson**, företagsanalytiker, Luleå, **Maria Lindberg**, ekonom, Luleå, **Elisabeth Engström**, economichef, Luleå, **Birgitta Cajander**, företagsanalytiker, Luleå, **Daniel Moberg**, företagsanalytiker, Sundsvall, **Anna Hedström**, företagsanalytiker, Luleå,

Erik Nyström, kreditanalytiker, Luleå, **Lars Johansson**, företagsanalytiker, Sundsvall, **Lotta Rova**, ekonom, Luleå, **Lars-Olov Söderström**, vd, Luleå, **Linda Hollberg**, kreditanalytiker, Luleå, **Per-Erik Persson**, företagsanalytiker, Sundsvall, **Kristina Lindgren**, vd-assistent/ekonomi/marknad, Luleå.

Inga-Lena Wahlstedt, företagsanalytiker, Sundsvall, **Lena Stuns**, kreditanalytiker, Sundsvall – saknas på bilden.

Topplån för företag

Norrlandsfondens uppdrag är att vara en möjliggörare. Varje år lånar vi ut cirka 300 miljoner kronor till nyetablering, utveckling och expansion i det norrländska näringslivet. För tillfället har vi 450 kunder som förverkligar sina utvecklingsplaner.

Bra affärsidéer behöver god finansiering. Vår uppgift är att främja utvecklingen i norrländska företag genom att ställa upp med flexibla topplån när banken inte kan gå hela vägen. Vi kan också medverka med garantier och borgensåtagande.

Sedan Norrlandsfonden grundades 1961 har vi lånat ut drygt sju miljarder kronor. De har i sin tur genererat investeringar för 21 miljarder. Vi är stolta över att bidra till att hela Norrland växer och blir ännu starkare.

**NORRLANDS
FONDEN**

TOPPLÅN FÖR FÖRETAG SEDAN 1961

info@norrlandsfonden.se
www.norrlandsfonden.se